

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΨΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΟΣ

ὑπό Δ/ρος ΠΕΤΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ : I. Πρόλογος.— II. Γενική εισαγωγή εἰς τὴν πολιτικὴν παραγωγικότητα.— III. Οἱ συντελεστοὶ τῆς στάθμης τῆς παραγωγικότητας.— IV. Μέτρησις καὶ σύγκρισις τῆς παραγωγικότητας.— V. Παραγωγικότης καὶ πλήρης ἀπασχόλησις.— VI. Ἡ κοινωνικὴ κατανομὴ τοῦ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς παραγωγικότητας εἰσοδήματος.

I. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ Ἑλλάς χώρα καθυστερημένη εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν, ἀντιμετωπίζει τεράστιον οἰκονομικὸν πρόβλημα. Τὸ χαμηλὸν κατὰ κεφαλὴν ἐθνικὸν εἰσόδημα, ἡ ἀύξισις τοῦ Πληθυσμοῦ, ἡ ἀύξισις τῶν ἀμυντικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας, ἡ νωθρότης καὶ διστακτικότης τῶν Ἐπενδύσεων δι' ἐκτέλεσιν παραγωγικῶν ἔργων μικρῶν καὶ μεγάλων, δημιουργοῦν ζωτικὰ προβλήματα διὰ τὴν ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν. Τα προβλήματα ταῦτα εἶναι : Παθητικὸν Ἐμπορικὸν καὶ Ἴσοζύγιον Πληρωμῶν, Ἀνεργία καὶ Ὑποἀπασχόλησις, Χαμηλὴ στάθμη Καταναλώσεως, τάσις πρὸς Μετανάστευσιν.

Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ζωτικῶν αὐτῶν προβλημάτων τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, ἔχομεν ἀνάγκην ταχείας οἰκονομικῆς προόδου. Ἡ βραδεία οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις δὲν δύναται νὰ λύσῃ τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα τῆς χώρας διότι ἡ κανονικὴ ἀύξισις τοῦ Πληθυσμοῦ ἀυξάνει τὰς ἀνάγκας τοῦ Πληθυσμοῦ καὶ περιπλέκει καὶ ἐπιδεινώνει αὐτό.

Ἐχομεν ἀνάγκην μακροχρονίου ταχείας οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Ἐὰν δὲ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ Πληθυσμὸς τῆς χώρας ἀυξάνει κανονικῶς, ἀποκλειομένης τῆς Μεταναστεύσεως, εἰς τρόπον ὥστε κατὰ τὸ ἔτος 1970 νὰ φθάσῃ τὰ 9.974.000 ἢ κατ' ἄλλον ὑπολογισμὸν τοὺς 9.600.000 κατοίκους, προβάλλει ἀμέσως ἔντονον τὸ αἶσθημα τῆς εὐθύνης διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ἐχομεν ἀνάγκην μιᾶς δεκαπενταετοῦς Σταυροφορίας ταχείας Οἰκονομικῆς Προόδου διὰ τὴν ἀύξισιν τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος, ἀπολύτως καὶ κατὰ κεφαλὴν εἰς τρόπον ὥστε ὄχι μόνον ὁ Πληθυσμὸς τῶν δέκα περίπου ἑκατομμυρίων τοῦ 1970 νὰ συντηρηθῇ ἀλλὰ καὶ ἡ στάθμη τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ν' ἀνυψωθῇ.

Ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις καὶ πρόοδος μιᾶς χώρας ἐπιτυγχάνεται εἴτε ἐκτατικῶς διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς, δηλαδή διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς χώρας, εἴτε ἐντατικῶς διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς Παραγωγικότητος.

Ἡ παροῦσα μελέτη ἀφορᾷ τὴν ἔρευναν τῆς δευτέρας πλευρᾶς τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἥτοι τὴν ἔρευναν τῶν συνθηκῶν τοῦ ὕψους τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας καὶ τὴν ὑπόδειξιν μέτρων θετικῶν διὰ τὴν συνεχῆ ἀνύψωσιν τῆς παραγωγικότητος, ἥτοι τὴν διαμόρφωσιν συγκεκριμένης καὶ σαφοῦς Πολιτικῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας.

Εὐθὺς μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἐφαρμογῆς τοῦ Προγράμματος τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ, ὑπὸ τὴν ἐμπνευσιν τῶν ἰθυόντων τὴν Ἀμερικανικὴν Οἰκονομικὴν βοήθειαν πρὸς τὴν Εὐρώπην καὶ μὲ τὴν θετικὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν Η.Π.Α. ἰδρύθησαν εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης Κέντρα Παραγωγικότητος ἥτοι Ὁργανισμοὶ ἀποσκοποῦντες εἰς τὴν ἔρευναν τῶν συνθηκῶν τοῦ ὕψους Παραγωγικότητος καὶ εἰς τὴν ὑπόδειξιν μέτρων διὰ τὴν ἀνύψωσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος μιᾶς ἐκάστης χώρας.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἰδρύθη καὶ εἰς τὴν χώραν μας διὰ τοῦ Ν.Δ. 2473/1953 τὸ Ἑλληνικὸν Κέντρον Παραγωγικότητος.

Διὰ τὴν στενὴν συνεργασίαν ὄλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κέντρων Παραγωγικότητος καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου αὐτῶν ἰδρύθη τὸν Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1953 εἰς Παρισίους ἡ Ὁργάνωσις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Παραγωγικότητος.

Ἡ Ἰδρυσις τῶν Ὁργανισμῶν αὐτῶν μετέφερε τὸ ἐπιστημονικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Παραγωγικότητα ἀπὸ τὴν θεωρίαν εἰς τὴν πρᾶξιν καὶ συνετέλεσε εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἀνάπτυξιν διὰ τῆς ἐρέυνης τοῦ θέματος τῆς Παραγωγικότητος.

Τὰ Εὐρωπαϊκὰ Κέντρα Παραγωγικότητος ἀποτελοῦν πλέον μόνιμον θεσμὸν ἐρέυνης καὶ διαμορφώσεως Πολιτικῆς Παραγωγικότητος καὶ γενικώτερον ἀναπτύξεως τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομίας.

Εἰς τὴν τετάρτην ἐτησίαν ἐκθεσίᾳ του ὁ Εὐρωπαϊκὸς Ὁργανισμὸς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας διακηρύσσει ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς Παραγωγικότητος παραμένει τὸ θεμελιῶδες πρόβλημα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομίας¹. Τοῦτο ἰσχύει πολὺ περισσότερον διὰ τὴν Ἑλλάδα ἢ ὅποια κατέχει πολὺ χαμηλὴν βαθμίδα εἰς τὴν κλίμακα τῆς Παραγωγικότητος τῆς Εὐρώπης.

Ἡ Ἰδρυσις παρ' ἡμῖν τοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος θὰ βοηθήσῃ ἐξαιρετικῶς εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας.

Παλαιότερον, κατὰ τὸ ἔτος 1948, εἶχον τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀσχοληθῶ μὲ

1. A n d r é G i r a u d, *Civilisation et Productivité*, 1954, σελ. 87.

τὴν θεωρητικὴν ἔρευναν τοῦ θέματος τῆς Παραγωγικότητος, δημοσιεύσας καὶ σχετικὴν ἐργασίαν ὑπὸ τὸν τίτλον «*Ἡ Θεωρία τῆς Παραγωγικότητος*». Διὰ τῆς παρουσίας μελέτης προσεπαθήσαμεν τὰς θεωρητικὰς Ἀρχὰς νὰ τὰς ἐφαρμόσωμεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Οἰκονομίαν καὶ κατελήξασαμεν εἰς ὠρισμένας προτάσεις ἐφαρμογῆς μέτρων Πολιτικῆς Παραγωγικότητος.

Εἰς τὴν χώραν μας δυστυχῶς οὔτε σχετικὰ στατιστικὰ στοιχεῖα ὑπάρχουν οὔτε ἄλλαι ἐπιστημονικαὶ μελέται σχετικαὶ μὲ τὸ θέμα ἔχουν δημοσιευθῆ, πλὴν μιᾶς μελέτης τοῦ Δ. Καλιτσουνάκη : Τὸ Ἑλληνικὸν Κέντρον Παραγωγικότητος καὶ τὰ μελλοντικὰ προβλήματα τοῦ 1954.

Τὸ ὅλον θέμα πρέπει ἐπομένως, νὰ ἐρευνηθῆ ἐκ θεμελιῶν.

Ἐλπίζομεν ὅτι διὰ τῆς παρουσίας μελέτης συμβάλλομεν εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ Προβλήματος τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας βοηθοῦντες οὕτω εἰς τὴν ταχεῖαν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας.

II. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Ἡ ἔννοια τῆς Παραγωγικότητος.

Ἡ πρακτικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ ἀνάγκη τῆς συσχετίσεως καὶ συγκρίσεως τῆς ἀποδόσεως μιᾶς οἰκονομικῆς μονάδος πρὸς τὰ χρησιμοποιούμενα μέσα διὰ τὴν παραγωγὴν δημιουργεῖ τὴν ἔννοιαν τῆς Παραγωγικότητος. Οὕτω ἡ Παραγωγικότης εἶναι ἡ σχέση μεταξύ τῶν παραγομένων ἀγαθῶν καὶ τῶν χρησιμοποιουμένων πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν παραγωγικῶν μέσων. Παραγωγικότης εἶναι μέτρον συγκρίσεως μεταξύ τῶν καταβαλλομένων συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς καὶ τῶν παραγομένων ἀγαθῶν.

Ἡ Παραγωγικότης ὀρίζεται ὡς ὁ λόγος τῆς Παραγωγῆς (the output of wealth produced) πρὸς τὰ χρησιμοποιηθέντα μέσα κατὰ τὴν πορείαν τῆς Παραγωγῆς (and the input of resources used up in the process of production).

$$\text{Productivity} = \frac{\text{Output of all kinds}}{\text{input of all kinds}}$$

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὄγκος τῶν παραγομένων ἀγαθῶν δύναται νὰ μετρηθῆ ὁμοιογενῶς εἴτε κατὰ μονάδα εἴτε κατὰ ποσότητα, τὸ δὲ πλῆθος τῶν χρησιμοποιουμένων μέσων εἶναι ποικίλον καὶ ἀνομοιογενές, τὰ μέσα ταῦτα ἀνάγονται εἰς ὁμοιογενῆ κατηγορίαν, ἥτις εἰς ποσότητα τῆς χρησιμοποιουμένης ἐργασίας.

Οὕτως ἐπεκράτησε εἰς τὴν Ἐπιστήμην τὰ παραγόμενα ἀγαθὰ νὰ μετρῶνται καὶ νὰ συγκρίνωνται πρὸς τὴν χρησιμοποιηθεῖσαν ποσότητα ἐργασίας, δηλαδὴ τὸν ἀριθμὸν τῶν χρησιμοποιηθέντων ἐργατῶν, ἢ γενικώτερον μισθῶν ἢ τὸν ἀριθμὸν ὥρῶν ἐργασίας.

Ἡ μέτρησις τῆς Παραγωγικότητος ἀναφέρεται εἰς μίαν ἐπιχείρησιν ἢ εἰς πολλὰς ἐπιχειρήσεις ἑνὸς προϊόντος, ἢ εἰς ἓνα οἰκονομικὸν κλάδον (π.χ.

Τσιμέντα, Ύφαντουργία), ἢ ἀκόμη εἰς μίαν κατηγορίαν οἰκονομικῶν κλάδων (π.χ. Βιομηχανίαν, Μεταφορὰς, κλπ.). Δύναται ἐπίσης ν' ἀναφέρεται καὶ εἰς ὀλόκληρον τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν.

Ἡ Παραγωγικότης ὡς μέτρον συγκρίσεως μετρᾷ καὶ συγκρίνει τὴν ἀπόδοσιν μιᾶς οἰκονομικῆς μονάδος κατὰ διαφόρους περιόδους ἢ πολλῶν οἰκονομικῶν μονάδων κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον. Μετρᾷ καὶ συγκρίνει τὴν ἀπόδοσιν δύο οἰκονομικῶν μονάδων τοῦ αὐτοῦ παραγωγικοῦ ἀντικειμένου ἢ δύο κλάδων τῆς ἰδίας ἐθνικῆς οἰκονομίας ἢ δύο κλάδων διαφόρων ἐθνικῶν οἰκονομῶν ἢ τὴν ἀπόδοσιν δύο διαφόρων ἐθνικῶν οἰκονομιῶν.

Ἡ ἔννοια τῆς Παραγωγικότητος ἀναφέρεται εἰς ποσότητας παραγομένων ἀγαθῶν (ὕλικῶν ἢ ὑπηρεσιῶν). Δὲν ἀναφέρεται εἰς χρηματικὰς ἀξίας. Ὄταν εἰς τὸν ὅρον τῆς ἀποδόσεως ἐννοῆται χρηματικὴ ἀξία, τότε ἡ Παραγωγικότης λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα τῆς Ἐπικερδείας.

Ἡ ἔννοια τῆς Ἐπικερδείας στηρίζεται ἐπὶ τοῦ χρήματος τὸ ὅποῖον δὲν ἔχει σταθερὰν ἀξίαν εἰς μίαν χώραν πολὺ περισσότερον ὅταν συγκρίνεται ἢ ἀπόδοσις πολλῶν χωρῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται ν' ἀποτελέσῃ ἀσφαλὲς μέτρον ἐκτιμῆσεως καὶ συγκρίσεως τῆς ἀποδόσεως.

Ἡ ἔννοια τῆς Παραγωγικότητος, ἀναφερομένη εἰς ποσότητας, ἐπιτρέπει εὐκολώτερον καὶ ἀσφαλέστερον συγκρίσεις καὶ ἐκτιμῆσεις τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ προόδου μιᾶς χώρας.

Ἐπιστημονικῶς δύναται νὰ προσδιορισθῇ ἡ Παραγωγικότης, δηλαδή ἡ ποσοτικὴ ἀπόδοσις μιᾶς οἰκονομικῆς μονάδος ἐν σχέσει πρὸς ἓνα ἐκ τῶν τριῶν συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς². Δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ ἡ Παραγωγικότης τοῦ τρίτου συντελεστοῦ τῆς Παραγωγῆς τῆς Ὁργάνωσεως, διότι ἡ Ὁργάνωσις εἶναι ἀφηρημένη πραγματικότης μὴ ὑποκειμένη εἰς μέτρησιν ποσοτικῆν.

Εἰς τὴν σημερινὴν ἐπιστημονικὴν ὀρολογίαν ἡ ἔννοια τῆς Παραγωγικότητος ἀναφέρεται μόνον εἰς τὸν ἓνα συντελεστὴν τῆς Παραγωγῆς, τὴν Ἔργασίαν. Ὄταν ὀμιλῶμεν περὶ Παραγωγικότητος ἐννοοῦμεν τὴν ἀπόδοσιν μιᾶς ἐπιχειρήσεως, κλάδου κλπ. ποσότητος ἀγαθῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν χρησιμοποιοῦμένην ποσότητα ἐργασίας³.

$$\text{Labour Productivity} = \frac{\text{Output}}{\text{Manhours}}$$

$$\text{Productivité du Travail} = \frac{\text{Production}}{\text{Nombre d'heure de Travail}}$$

Μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς Παραγωγικότητος δυνάμεθα νὰ μετρήσωμεν ἐπίστ

2. Any factor of production may be studied for its productivity, *Methods of Labour Productivity*, p. 1.

3. The most general definition of productivity of labour is therefore the ratio output to the corresponding input of labour, *Methods of Labour Productivity*. p.

τὴν ἀπόδοσιν διαφόρων μερικωτέρων ἔργων ἐντὸς τῆς λειτουργίας τῆς αὐτῆς οἰκονομικῆς μονάδος προκειμένου νὰ συγκρίνωμεν τὴν πρόοδον μιᾶς ἐπιχειρήσεως.

Σχετικὴ πρὸς τὴν Παραγωγικότητα εἶναι καὶ ἡ ἔννοια τῆς ὀριακῆς Παραγωγικότητος, ἡ ὁποία συγκρίνει τὴν ἀπόδοσιν μιᾶς ὀριακῆς προσθέτου μονάδος (Ἔργασίας ἢ Κεφαλαίου). Καὶ δύναται ν' ἀναφέρεται εἴτε εἰς διαφόρους περιόδους μιᾶς οἰκονομικῆς μονάδος εἴτε συγκριτικῶς εἰς διαφόρους οἰκονομικὰς μονάδας.

Ἡ ἔννοια τῆς ὀριακῆς Παραγωγικότητος (Marginal Productivity) εἶναι ἐξαιρετικῶς χρήσιμος προκειμένου νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν ἀπόδοσιν μελλοντικῶν Ἐπενδύσεων ἢ χρησιμοποίησεως νέων μισθωτῶν ἢ προσθέτων ὠρῶν ἐργασίας.

Ἡ ἔννοια τῆς Παραγωγικότητος εἶναι ἐπιστημονικῶς καὶ πρακτικῶς χρήσιμος διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ὑφισταμένης συσχετίσεως μεταξὺ τῆς Τεχνικῆς Προόδου καὶ τοῦ βιοτικῶ ἑπιπέδου ἐνὸς Λαοῦ καὶ ἰδιαίτερος διὰ τὴν σύγκρισιν μεταξὺ τῆς στάθμης Παραγωγικότητος καὶ τοῦ ὕψους τοῦ βιοτικῶ ἑπιπέδου διαφόρων χωρῶν.

Δεδομένης τῆς σπουδαιότητος τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος ἐν σχέσει πρὸς τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον μιᾶς χώρας καὶ τῆς σχέσεως τῆς Παραγωγικότητος πρὸς τὴν κοινωνικὴν κατανομὴν τῶν ὠφελειῶν αὐτῆς, δύναται τις νὰ εικάσῃ περὶ τῆς σπουδαιότητος αὐτῆς εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων μιᾶς χώρας.

Ἐπιστημονικῶς θὰ ἦτο χρήσιμος καὶ ἡ σύγκρισις τῆς ἀποδόσεως μιᾶς μονάδος πρὸς τὴν μικτὴν ποσότητα τῆς Ἔργασίας καὶ τοῦ Κεφαλαίου, ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖται ὑπὸ μιᾶς οἰκονομικῆς μονάδος κατὰ μίαν περίοδον. Τότε ὁμως δημιουργοῦνται ἀρκετὰ προβλήματα, διότι δὲν εἶναι εὐκολος ἡ σύγκρισις τῆς ποσότητος τῆς ἀποδόσεως τῆς Παραγωγῆς πρὸς τοὺς ἀνομοιογενεῖς συντελεστάς, τὴν ποσότητα τῆς Ἔργασίας καὶ τὴν ποσότητα τοῦ Κεφαλαίου.

Θὰ ἡδύνατο ν' ἀναχθῆ ἡ μικτὴ ποσότης Ἔργασίας καὶ Κεφαλαίου εἰς τὴν ἀξίαν αὐτῶν καὶ νὰ συγκριθῆ αὕτη πρὸς τὴν ποσότητα τῆς Παραγωγῆς. Ἄ σύγκρισις αὕτη μολοντί θὰ ἦτο χρήσιμος πρακτικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς εἶναι ἀπροδιόριστος.

Ὁ Colin Clark εἰς τὸ ἔργον του: *The Conditions of Econ. Progress*, 1951, καὶ ὁ M. Dayre εἰς τὴν μικρὰν διατριβὴν του: *La Productivité Mesure du Progress* ἐχρησιμοποίησαν τὸν ὄρον Παραγωγικότης ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ὁ ἀριθμητικὴς ἐκφράζει εἰς ἀξίαν χρημάτων τὴν ποσότητα τῶν παραγομένων ἀγαθῶν.

Μολοντί ἡ ἔννοια αὕτη τῆς Παραγωγικότητος δὲν εἶναι ἀχρηστος ἐν τούτοις ἡ ποσοτικὴ ἔννοια τοῦ ὄρου Παραγωγικότης ἔχει ἐπιβληθῆ διότι

εκφράζει αυτό ακριβώς που θέλομεν, ἐνῶ ἡ ἔννοια τῆς ἀξίας ὑφίσταται πολλές μεταβολὰς αἱ ὁποῖαι πηγάζουν ἔξω ἀπὸ τὴν λειτουργίαν τῆς παραγωγικῆς μονάδος τῆς ὁποίας ζητοῦμεν τὸ ὕψος τῆς Παραγωγικότητος ⁴.

2. Τὸ Κριτήριον τοῦ ὕψους τῆς Παραγωγικότητος.

Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ὕψους τῆς Παραγωγικότητος συνήθως χρησιμοποεῖται ὡς κριτήριον ἡ σχέσης μεταξύ Παραγωγῆς καὶ ὠρῶν ἐργασίας. Προτείνονται ὁμως καὶ ἄλλα κριτήρια διὰ τὴν ὀρθοτέραν ἐκτίμησιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος.

Οὕτω ὡς κριτήριον τοῦ ὕψους τῆς Παραγωγικότητος δύναται νὰ εἶναι ἡ σχέσης Παραγωγῆς καὶ Πληθυσμοῦ. Ὁ λόγος τοῦ Εἰσοδήματος ἢ τοῦ Ἀκαθάριστου Ἐγχωρίου Προϊόντος πρὸς τὸν Πληθυσμὸν δεικνύει τὴν στάθμην τῆς Παραγωγικότητος $\frac{E}{\Pi}$. Ἦτοι τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα (ἢ Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Προῖον) ἀποτελεῖ τὸ ὕψος τῆς Παραγωγικότητος.

Τὸ κατὰ κεφαλὴν ὁμως Εἰσόδημα δὲν εἶναι ἀκριβὲς κριτήριον τοῦ ὕψους τῆς Παραγωγικότητος διότι μὲ τὸ κριτήριον τοῦτο συνυπολογίζονται καὶ τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα δὲν συμμετέχουν εἰς τὴν Παραγωγὴν.

Ὡς ὀρθότερον κριτήριον προτείνεται ἐπίσης ἡ σχέσης τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων προσώπων πρὸς τὸ παραγωγικὸν ἀποτέλεσμα καὶ οὕτω

ἔχομεν τὴν στάθμην τῆς Παραγωγικότητος παρισταμένην ὡς $\frac{E}{T} = \pi'$

ἐνθα T σημαίνει τὸ σύνολον τῶν ἐργαζομένων καὶ π' παριστᾷ τὴν στάθμην Παραγωγικότητος.

Ἡ διάκρισις αὕτη ἀποτελεῖ σημαντικὴν πρόοδον διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς Παραγωγικότητος, διότι οὕτω δύναται νὰ γίνῃ καὶ σύγκρισις μεταξύ ἐργαζομένου καὶ μὴ ἐργαζομένου μέρους τοῦ Πληθυσμοῦ.

Ἄλλα καὶ τὸ κριτήριον τοῦτο θεωρεῖται ἀτελὲς διότι δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐσφαλμένα συμπεράσματα κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ὕψους τῆς Παραγωγικότητος, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ στοιχεῖον τῶν ὠρῶν ἐργασίας τῶν ἀπασχολουμένων, ἀφ' ἑτέρου παραγνωρίζει τελείως τὸν παράγοντα τοῦ Κεφαλαίου. Διότι ὡς πρὸς τὰς ὥρας ἐργασίας δύναται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπασχολουμένων νὰ μείνῃ σταθερὸς καὶ τὸ σύνολον τῶν ὠρῶν ν' αὐξομειωθῇ, ὡς πρὸς δὲ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο σημαντικῶς μεταβάλλει τὴν καταβολὴν (Input) διὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς Παραγωγῆς.

4. J. Fourastié, La Productivité, 1952, σελ. 49: «Il faut retenir que la Productivité, au sens moderne du term s'entend toujours d'une Production physique et jamais d'une évaluation en valeur de la production».

Ούτω επιστημονικῶς ἀνεκλύψεν ἀσφαλέστερον κριτήριον, ἢ σχέσις τῶν ὠρῶν ἐργασίας πρὸς τὸ παραγωγικὸν ἀποτέλεσμα ($\frac{E}{X} = \pi''$). Τὸ κριτήριον

τοῦτο εἶναι καὶ τὸ ἰσχυρὸν εἰς τὴν θεωρίαν καὶ εἰς τὴν πρᾶξιν καὶ ἀποτελεῖ τὸν ἀσφαλέστερον γνώμονα διὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ὕψους τῆς Παραγωγικότητος καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῆς στάθμης αὐτῆς.

Ἡ ἐκ τοῦ κριτηρίου τούτου παράλειψις τοῦ στοιχείου τοῦ Κεφαλαίου διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀποδόσεως τῆς Ἔργασίας ἀποτελεῖ σημαντικὸν μειονέκτημα, διότι παραγνωρίζει μίαν πραγματικότητα, δυναμένην νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐσφαλμένα συμπεράσματα.

Ἐὰν παραλειφθῇ ὁ παράγων τοῦ Κεφαλαίου εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῆς καταβολῆς (Input), τότε ἡ διαφορὰ τῆς στάθμης δύο χωρῶν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν διαφορὰν τῆς ἀποδοτικότητος τῆς Ἔργασίας, ἐνῶ εἶναι πιθανὸν αὕτη νὰ ὑφείλεται εἰς μεγαλύτεραν καταβολὴν Κεφαλαίου. Καὶ ἀντιστρόφως εἶναι δυνατόν ἡ ἀποδοτικότης τῆς Ἔργασίας νὰ εἶναι πολὺ ὑψηλὴ, ἐνῶ ἡ ἀποδοτικότης τοῦ χρησιμοποιουμένου κεφαλαίου νὰ εἶναι πολὺ χαμηλὴ.

Οὔτω ἡ ὀρθότερα παράστασις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος μιᾶς οἰκονομίας εἶναι ἐκείνη καθ' ἣν ὁ λόγος τοῦ Ἀκαθαρίστου Εἰσοδήματος πρὸς τὴν τετραγωνικὴν ρίζαν τοῦ γινομένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὠρῶν ἐργασίας πρὸς τὴν ποσότητα τοῦ χρησιμοποιουμένου κεφαλαίου. Δηλαδή

$$\frac{E}{\sqrt{X \cdot C}} = \pi'''$$

Οὔτω ἔχομεν σύνθετον κριτήριον τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ θετικώτερον καὶ τὸ ἀσφαλέστερον.

Ὁ λόγος οὗτος τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐγχωρίου Προϊόντος πρὸς τὴν χρησιμοποιουμένην ποσότητα Κεφαλαίου καὶ τῶν ὠρῶν Ἔργασίας καλεῖται καὶ Συντελεστῆς Ἀποδόσεως (Coefficient d'Effacacitité).

Ἐκάστη ἐπιχείρησις ἔχει ἰδιαίτερον Συντελεστὴν Ἀποδόσεως, διότι ἐκάστη ἐπιχείρησις ἐργάζεται ὑπὸ ἰδιαίτερας συνθήκας.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Κλασσικῆς Σχολῆς θὰ ἔπρεπε οἱ συντελεσταὶ Ἀποδόσεως τῶν διαφόρων ἐπιχειρήσεων νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος περίπου. Ἐν τούτοις εἰς τὴν πραγματικότητα ἐμφανίζεται μεγάλη διαφορὰ τῶν Συντελεστῶν Ἀποδόσεως ἐπὶ μακρᾶς κλίμακος, ὡς ἀπέδειξεν ὁ Colin Clark εἰς τὸ ἔργον του : The Conditions of Economic Progress, 1951.

Ἐπειδὴ ὁμως ἡ ἐξέυρεσις τοῦ Συντελεστοῦ Ἀποδόσεως εἶναι παρὰ πολὺ προβληματικὴ διότι δὲν εἶναι εὐκόλος ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀξίας τοῦ χρησιμοποιουμένου Κεφαλαίου εἰς ἐκάστην ἐπιχείρησιν ἢ ἐν τῷ συνόλῳ, διὰ τοῦτο προτιμᾶται τὸ κριτήριον τῶν Ὄρῶν ἐργασίας εἰς ἐκάστην ἐπιχείρησιν. Καὶ

ὁ λόγος τῆς Παραγωγῆς πρὸς τὸ σύνολον τῶν ὠρῶν ἐργασίας μᾶς παρέχει τὸ ὕψος τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἐπιχειρήσεως.

Ὁ Colin Clark καὶ ὁ M. Dayre εἰς τὰ μνημονευθέντα ἔργα των χρησιμοποιοῦν τὸν ὄρον Παραγωγικότητος διὰ νὰ σημάνουν ὡς ἀριθμητὴν μὲν τὴν ἀξίαν τῶν παραγομένων ἀγαθῶν (ὄχι τὴν ποσότητα) ὡς παρονομαστὴν δὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐργαζομένων.

Καὶ ἡ ἀποψις αὕτη χωρὶς νὰ εἶναι ὀρθή, πλουτίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ κριτηρίου τῆς Παραγωγικότητος.

Οὕτω ἐν συμπεράσματι ὀρθότερον κριτήριον θὰ ἦτο ἡ σύνθεσις τῶν ὠρῶν ἐργασίας καὶ τῆς ἀξίας τοῦ χρησιμοποιουμένου κεφαλαίου. Ἄλλὰ αἱ συνουδεύουσαι αὐτὸ τεχνικαὶ δυσκολίαι ὑπαγορεύουν τὴν ἀποδοχὴν τοῦ κριτηρίου τὴν σχέσιν ἀποδόσεως καὶ ὠρῶν ἐργασίας. Δηλαδὴ,

$$\frac{E}{X} = \pi''$$

3. Παραγωγικότης καὶ Ἐπικέρδεια.

Ὅπως εἶδομεν ἀνωτέρω, ἡ Παραγωγικότης εἶναι ποσοτικὴ σχέσις μεταξὺ παραγομένων ἀγαθῶν καὶ διατιθεμένων παραγωγικῶν μέσων.

Ἡ ἐπικέρδεια εἶναι ἡ ἀπόδοσις μιᾶς ἐπιχειρήσεως εἰς χρῆμα, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν εἰς χρῆμα ἀποτιμωμένων καταβολῶν ἐκ τῆς Ἀκαθαρίστου χρηματικῆς προσόδου.

Ἦτοι Εἰσπράξεις — Καταβολαὶ = Κέρδος.

$$\text{Καὶ } \frac{\text{Εἰσπράξεις}}{\text{Καταβολαὶ}} = \text{Ἐπικέρδεια.}$$

Ἡ Ἐπικέρδεια ἀναφέρεται εἰς τὸ χρηματικὸν κόστος (Monetary Cost) τῆς Παραγωγῆς διὰ μίαν ποσότητα ἀγαθῶν κατὰ μίαν παραγωγικὴν περίοδον ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰς εἰσπράξεις τῆς ἐπιχειρήσεως.

Τὸ ποσοστὸν τοῦ Κέρδους ἐν σχέσει πρὸς τὸ καταβαλλόμενον Κεφάλαιον καὶ τὴν Ἐργασίαν ἀποτιμώμενα εἰς χρῆμα ἀποτελεῖ τὴν Ἐπικέρδειαν.

Κάθε ἐπιχείρησις κατὰ μίαν περίοδον ἔχει ἓνα ὕψος Ἐπικερδείας καὶ ἐν ὕψος Παραγωγικότητος. Τὰ ποσοστὰ τῆς Παραγωγικότητος καὶ τῆς Ἐπικερδείας δὲν εἶναι ἴσα οὔτε σταθερά, ἡ αὐξομειώσεις δὲ αὐτῶν δὲν εἶναι οὔτε παράλληλος οὔτε ἀνάλογος. Τοῦτο συμβαίνει διότι ἡ Ἐπικέρδεια εὐρίσκεται εἰς στενὴν καὶ ἄμεσον ἐπίρροην τῶν Τιμῶν τῶν παραγομένων ἀγαθῶν καὶ τῶν Τιμῶν τῶν χρησιμοποιουμένων διὰ τὴν Παραγωγὴν ἀγαθῶν.

Ἡ Ἐπικέρδεια συνήθως συμβαδίζει μὲ τὴν Παραγωγὴν καὶ τὴν Παραγωγικότητα, ἀλλὰ δύναται νὰ ὑπάρχη καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ὑφίσταται οὔτε Παραγωγὴ οὔτε Παραγωγικότης (π.χ. Λαχειά).

Ἐφ' ὅσον λειτουργεῖ μίᾳ ἰδιωτικῇ ἐπιχείρησις κατ' ἀνάγκην στηρίζεται καὶ ἐργάζεται ἐπὶ τῆς Ἀρχῆς τῆς Ἐπικερδείας. Ἐνῶ ἡ Παραγωγικότης μετρεῖ

οἰονδῆποτε παραγωγικὸν ἀποτέλεσμα ἐπιχειρήσεως ἰδιωτικῆς ἢ δημοσίας, κλάδου οἰκονομικοῦ, ἢ κατηγορίας οἰκονομικῶν κλάδων.

Ἡ Ἐπικέρδεια ὑφίσταται ἀποτόμους μεταβολὰς συνεπεὶα τῶν μεταβελῶν τῶν Τιμῶν, ἐνῶ ἡ Παραγωγικότης ὑφίσταται μόνον μακροχρονίους μεταβολὰς.

Ὅπως διεπιστώθη ἀνωτέρω ἡ Παραγωγικότης ἀναφέρεται ἤ, εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν ὅτε ἔχομεν Κοινωνικὴν Παραγωγικότητα ἢ ἀναφέρεται εἰς μίαν ἐπιχείρησιν, κλάδον οἰκονομικόν, ἢ κατηγορίαν ὅτε ἔχομεν μερικὴν Παραγωγικότητα. Ἐνῶ ἡ Ἐπικέρδεια ἀναφέρεται μόνον εἰς μίαν ἐπιχείρησιν. Δύναται ὅμως νὰ διαμορφωθῇ καὶ ἔννοια Ἐθνικῆς Ἐπικερδείας. Ὅμως εἰς μίαν ἐπιχείρησιν ἔχομεν τὸ κόστος τῆς Παραγωγῆς (δαπάνας) οὕτω δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν καὶ κόστος τῆς Παραγωγῆς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Δυνάμεθα οὕτω νὰ προσδιορίσωμεν τὸ κόστος τῆς Παραγωγῆς τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας κατὰ μίαν περίοδον. Διότι τὸ κόστος τῆς Παραγωγῆς σὺν τοῖς Κέρδεις ἀποτελεῖ τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα (Ἀκαθάριστον).

Ἐὰν δηλαδὴ ἀπὸ τὸ Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Εἰσόδημα ἀφαιρέσωμεν τὰ Κέρδη ἀπομένει τὸ Κόστος τῆς Ἐθνικῆς Παραγωγῆς.

Οὕτως ὁ λόγος τῶν Κερδῶν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κατὰ μίαν περίοδον πρὸς τὸ Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Εἰσόδημα ἀποτελεῖ τὴν Ἐθνικὴν Ἐπικέρδειαν. Δηλαδὴ

$$\frac{\text{Κέρδη}}{\text{Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Εἰσόδημα}} = \text{Ἐθνικὴ Ἐπικέρδεια}$$

4. Παραγωγικότης καὶ Οἰκονομικὴ Πρόδος.

Ἐκ τῆς προηγηθείσης ἀναλύσεως καθωρίσθη ἡ ἔννοια τῆς Παραγωγικότητος. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ ἀναπτύξωμεν τί εἶναι Οἰκονομικὴ Πρόδος καὶ εἰς ποίαν σχέσιν εὐρίσκεται πρὸς τὴν ἀνύψωσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος.

Οἰκονομικὴν Πρόδοον ἔχομεν δταν ἐπιτυγχάνωμεν ν' αὐξήσωμεν τὸ Καθαρὸν Εἰσόδημα εἴτε διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν Συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς, εἴτε διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῆς Καταβολῆς αὐτῶν, ἢ ὅποια ἐκδηλοῦται διὰ μικροτέρου κόστους Παραγωγῆς καὶ πτώσεως τῶν τιμῶν τῶν παραγομένων προϊόντων, εἴτε διὰ μεγαλυτέρου Κέρδους.

Ἀναλυτικώτερον ἡ Οἰκονομικὴ Πρόδος ἐπιτυγχάνεται,:

1ον) Ὅταν αὐξάνη τὸ παραγωγικὸν Κεφάλαιον.

2ον) Ὅταν αὐξάνη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργαζομένων ἢ τῶν ἱκανῶν πρὸς ἐργασίαν, ὑποτιθεμένης τῆς τεχνικῆς μορφώσεως αὐτῶν.

3ον) Ὅταν αὐξάνη τὸ Ἐθνικὸν Εἰσόδημα, τὸ κατὰ κεφαλὴν ἐθνικὸν εἰσόδημα ἢ τὸ κατὰ κεφαλὴν ἐργαζομένου ἐθνικὸν εἰσόδημα.

4ον) Ὅταν ἐλαττώνεται ἡ Καταβολὴ Κεφαλαίου διὰ τὴν παραγωγήν τοῦ αὐτοῦ ἢ μεγαλυτέρου παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος.

βον) "Όταν ελαττώνεται ἡ Καταβολή Ἐργασίας (ὠρῶν ἐργασίας ἢ μισθῶν) διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ αὐτοῦ ἢ μεγαλύτερου παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος.

βον) "Όταν ελαττώνονται γενικώτερον αἱ δαπάναι διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ αὐτοῦ ἢ μεγαλύτερου παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος.

7ον "Ἡ ὅταν αὐξάνουν αἱ Καταβολαὶ Κεφαλαίου Ἐργασίας ἢ ἄλλων δαπανῶν καὶ ἐπιτυγχάνεται πολὺ μεγαλύτερον παραγωγικὸν ἀποτέλεσμα.

Παρατηροῦντες γενικώτερον ἐπὶ τῆς Οἰκονομικῆς Προόδου τονίζομεν τοῦτο, ὅτι αὕτη ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἐκτελέσεως Ἐπενδύσεων μετὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς συντηρήσεως τοῦ Πληθυσμοῦ καὶ τῆς Ἀμύνης τῆς χώρας ⁵. Καὶ ὅταν ἐπιτυγχάνωμεν καλυτέραν ὀργάνωσιν τῶν οἰκονομικῶν μονάδων.

Κατὰ συνέπειαν Οἰκονομικὴ Πρόοδος ἐπιτυγχάνεται ἢ διὰ τῆς ἐκτελέσεως Ἐπενδύσεων ἐκτακτικῆς ἢ ἐντακτικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἢ διὰ τῆς καλυτέρας ὀργανώσεως τῶν οἰκονομικῶν μονάδων.

Ἄπο ἄλλης δὲ γενικωτέρας ἀπόψεως ἡ Οἰκονομικὴ Πρόοδος ἐπιτυγχάνεται εἴτε διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς Παραγωγῆς (Increase of output) εἴτε διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῆς Καταβολῆς (Decrease of Input).

Οὕτω προκύπτει ὅτι ἔχομεν δύο μορφὰς Οἰκονομικῆς Προόδου. Πρώτην ὅταν ἔχωμεν αὐξῆσιν τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς, δηλαδὴ αὐξῆσιν τῶν Παραγωγικῶν Δυνάμεων καὶ αὐξῆσιν τοῦ Εἰσοδήματος καὶ δευτέραν, ὅταν ἔχωμεν ἐλάττωσιν τῆς Καταβολῆς διὰ τὸ αὐτὸ ἢ μεγαλύτερον παραγωγικὸν ἀποτέλεσμα.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἔχομεν ἐκτακτικὴν Πρόοδον, αὐξῆσιν τοῦ Καθαροῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἔχομεν Ἐντακτικὴν Πρόοδον, διὰ τῆς χρησιμοποίησεως Κεφαλαίου ὑψηλοτέρας Ἀποδοτικότητος, Ἐργασίας μεγαλυτέρας Ἀποδοτικότητος, ἢ ἀνωτέρας μορφῆς Ὀργανώσεως.

Ἡ δευτέρα μορφή Οἰκονομικῆς Προόδου ἐπιτυγχάνεται κυρίως διὰ τῆς Τεχνικῆς Προόδου, ἢ ὅποια περικλείεται εἰς τὰ παραγωγικὰ ἀγαθὰ ὑψηλοτέρας ἀποδόσεως. Καὶ γενικώτερον διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ἀποδοτικότητος ὄλων τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος, δηλαδὴ ἢ δευτέρα μορφή τῆς Οἰκονομικῆς Προόδου ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος.

Εἰδικώτερον ἢ ὑψώσις τῆς Στάθμης τῆς Παραγωγικότητος λαμβάνει διαφόρους μορφάς.

α) "Όταν ἔχωμεν τὴν αὐτὴν ἢ μεγαλυτέραν ποσότητα Παραγωγῆς (Output) μὲ μικροτέραν Καταβολὴν παραγωγικῶν μέσων (Decrease of Capital Input).

5. Fr. Mills, Productivity and Economic Progress, National Bureau of Econ. Research.

β) Όταν έχωμεν τὴν αὐτὴν ἢ μεγαλύτεραν ποσότητα Παραγωγῆς με μικροτέραν Καταβολὴν Ἐργασίας (Decrease of Labour Input).

γ) Όταν έχωμεν τὴν αὐτὴν ἢ μεγαλύτεραν ποσότητα παραγωγῆς με μικροτέραν Καταβολὴν τῶν λοιπῶν παραγωγικῶν δαπανῶν (Decrease of Cost Input).

δ) Όταν έχωμεν τὴν αὐτὴν ἢ μεγαλύτεραν ποσότητα παραγωγῆς εἰς μικροτέραν διάρκειαν χρόνου (Decrease of Time Input) καί.

ε) Όταν έχωμεν τὴν αὐτὴν ἢ μεγαλύτεραν ποσότητα παραγωγῆς καὶ ἐλάττωσιν τῆς Καταβολῆς Κεφαλαίου, Ἐργασίας, ἄλλων δαπανῶν καὶ Χρόνου.

Ἡ Οἰκονομικὴ Πρόοδος καθίσταται ταχεῖα ὅταν συγχρόνως ἐπιτυγχάνεται ἡ Ἐκτατικὴ καὶ ἡ Ἐντατικὴ Ἐπέκτασις τῆς Παραγωγῆς, ὅταν δηλαδὴ αὐξάνουν αἱ παραγωγικαὶ δυνάμεις τῆς χώρας καὶ συγχρόνως ὑψοῦται ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος.

Οὕτω παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ὑψωσις τῆς Παραγωγικότητος ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς δύο μορφὰς τῆς Οἰκονομικῆς Προόδου.

Ἡ ὑψωσις τῆς Παραγωγικότητος εἶναι δυνατόν νὰ μὴ συνοδεύηται με αὐξησιν τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς καὶ τοῦ Εἰσοδήματος, συνήθως ὅμως ἡ ὑψωσις τῆς Παραγωγικότητος προκαλεῖ καὶ αὐξησιν τοῦ Εἰσοδήματος.

Ἡ κοινὴ ἀντίληψις περὶ τῆς Οἰκονομικῆς Προόδου εἶναι ὅτι αὕτη ἐμφανίζεται δι' αὐξήσεως τῶν Παραγωγικῶν δυνάμεων καὶ τοῦ Εἰσοδήματος.

Ὅταν ἐμφανίζεται αὐξησις τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος ἢ τοῦ κατὰ κεφαλὴν τοῦ Πληθυσμοῦ ἢ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων εἰσοδήματος πρέπει νὰ ἐξετάζηται ἐὰν αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων ἢ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος ἢ καὶ ἐκ τῶν δύο πηγῶν.

Ἔως ἐδῶ εἶδομεν τὴν ἐπίδρασιν τὴν ὁποίαν ἀσκοῦν ἡ αὐξησις τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων καὶ ἡ ὑψωσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος ἐπὶ τῆς Οἰκονομικῆς Προόδου. Ἄς ἴδωμεν τώρα ποίαν ἐπίδρασιν ἀσκεῖ ἡ Οἰκονομικὴ Πρόοδος ἐπὶ τῆς Παραγωγικότητος.

Ἡ Οἰκονομικὴ Πρόοδος ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς Παραγωγικότητος καθ' ὃν βαθμὸν αὕτη δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς ἀποδοτικότητος ἐνὸς ἐκάστου τῶν ὄλων τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος, ὡς θὰ ἴδωμεν εἰς τὸ II Κεφάλαιον.

Διὰ νὰ συλλάβωμεν ἀκριβέστερον τὴν σχέσιν τῆς Παραγωγικότητος καὶ Οἰκονομικῆς Προόδου θὰ παρακολουθήσωμεν τὴν ἐξέλιξιν τῆς Παραγωγικότητος καὶ τῆς Οἰκονομικῆς Προόδου εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς

'Αμερικής, όπου τὸ θέμα ἔχει ἐρευνηθῆ καὶ ὑπάρχουν στατιστικὰ στοιχεῖα πλήρη.

Κατὰ τὸ τελευταῖον ἡμισυ τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος τὸ Πραγματικὸν Ἐθνικὸν Εἰσόδημα ἠῤῥῆθη πενταπλασιῶς ἐνῶ ὁ Πληθυσμὸς ἐδιπλασιάσθη. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἠῤῥῆθη δύο καὶ ἡμίσειαν φορές. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ἡ συνολικὴ ἀνθρωπίνη παραγωγικὴ προσπάθεισ μετρουμένη εἰς ὥρας ἐργασίας ἠῤῥῆθη μόνον κατὰ 80 ο/ο.

Οὕτω τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Οἰκονομικῆς Προόδου, δηλαδὴ τῆς αὐξήσεως τοῦ Εἰσοδήματος ὀφείλεται εἰς τὴν ὑψωσιν τῆς Παραγωγικότητος.

Κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον μία ἀδιάκοπος πρόοδος τοῦ μέσου φυσικοῦ προϊόντος ἐπετεύχθη κατὰ ὥραν ἐργασίας κατὰ τὸν ἀκόλουθον πίνακα :

Δεκαετία	'Ακαθ. Ἐθνικὸν Προϊὸν		Πληθυσμὸς	Σύνολον ὡρῶν Καταβολῆς Ἐργασίας	Εἰσόδημα κατὰ ὥραν ἐργασίας
	Εἰς Δισεκατ. \$ ἀξίας τοῦ 1929	Ποσοστὸν %			
1891-90	294	100	100	100	100
1901-10	455	154	120	126,1	122,8
1911-20	603	205,1	143,4	140,5	146
1921-30	838	285,0	165,4	145,1	196,4
1931-40	843	286,7	181,9	122,8	233,5
1941-50	1493	507,8	201,4	180,5	281,3

Στατιστικῶς ἠρευνήθη ἐπίσης ἡ σχέσις τῆς αὐξήσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Προϊόντος πρὸς τὴν Καταβολὴν Ἐργασίας καὶ αὐξήσιν τῆς Παραγωγικότητος.

Οὕτω :

Δεκαετία	Αὐξήσις Ἐθνικοῦ Προϊόντος	Αὐξήσις Καταβολῆς Ἐργασίας	Αὐξήσις Παραγωγικότητος
1901-10 (μεταβολὴ ἀπὸ 1891-1900)	161	85	76
1911-20 (μεταβολὴ ἀπὸ 1901-10)	148	57	91
1921-30 (μεταβολὴ ἀπὸ 1911-20)	235	23	212
1931-40 (μεταβολὴ ἀπὸ 1921-30)	5	141	146
1941-50 (μεταβολὴ ἀπὸ 1931-40)	650	437	213

Ἐπάρχει ἐν ἐπιστημονικὸν πρόβλημα τῆς ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ Εἰσοδήματος διαστολῆς τοῦ μέρους ἐκείνου τοῦ ὀφειλομένου εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς

εργασίας και του μέρους του οφειλομένου εις την ύψωσιν τῆς Παραγωγικότητος. Καὶ τοῦ προβλήματος τούτου ἐπετεύχθη ἡ λύσις ὡς δεικνύται ἐκ τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου πίνακος :

Δεκαετία	Ἄκαθ. Ἐθν. προϊόν Δισ. \$ ἀξίας 1929	Καταβολὴ ἐργασίας εἰς συνολ. ὥρας ἐργασίας	Παραγωγή κατὰ ὥραν ἐργασίας
1901-10	455	100	100
1911-20	603	111,4	118,9

Οὕτω τὸ Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Προϊὸν τῶν Η.Π.Α. μεταξύ τῆς δεκαετίας 1901-10 καὶ 1911-20 ἠυξήθη κατὰ 148 δισεκατομμύρια δολλάρια. Ἡ αὔξησις αὕτη οφείλεται ἐν μέρει εἰς τὴν αὔξησιν τῆς Καταβολῆς τῶν συνολικῶν ὥρῶν ἐργασίας, κατὰ μεγαλύτερον ὅμως μέρος οφείλεται εἰς τὴν ὑψωσιν τῆς Παραγωγικότητος, διότι ἡ μὲν καταβολὴ ἐργασίας ἠυξήθη κατὰ 11,4 μονάδας ἐνῶ ἡ ὑψωσις τῆς Παραγωγικότητος ἐπετεύχθη κατὰ 18,9 μονάδας *.

III. ΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΑΙ ΤΗΣ ΣΤΑΘΜΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΟΣ

Ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος κάθε χώρας καθορίζεται ἀπὸ εἰρηστικῶν συντελεστῶν. Οἱ συντελεσταὶ οὗτοι εἶναι οἱ ἐξῆς : 1) Γονιμότης τοῦ ἔδαφους, 2) Ἡ Τεχνικὴ Πρόοδος. 3) Ἡ Ἐργατικότης τοῦ Πληθυσμοῦ. 4) Ἡ Ὁργάνωσις τῶν Ἐπιχειρήσεων. 5) Ἡ ἔκτασις καὶ ὁ Ὅγκος τῆς Ἀγορᾶς. 6) Ὁ βαθμὸς τῆς Τυποποιήσεως. 7) Ἡ Ὁργάνωσις τῶν Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ 8) Ἡ Οἰκονομικὴ Πολιτικὴ ἢ Ὁργάνωσις τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ὁ βαθμὸς τῆς Ἀποδοτικότητος ἢ τῆς ἐπιτυχοῦς δράσεως ἐνὸς ἐκάστου συντελεστοῦ ἐν τῇ κοινῇ λειτουργίᾳ, προσδιορίζουν τὴν στάθμην τῆς Παραγωγικότητος τῆς Οἰκονομίας.

5. Ἡ Γονιμότης τοῦ Ἐδαφους.

Ὁ βαθμὸς τῆς Ἀποδοτικότητος τοῦ Ἐδαφους, εἰς ὅλας τὰς μορφὰς ἐμεταλλεύσεως αὐτοῦ ἀποτελεῖ ἓνα ἐκ τῶν κυριωτέρων συντελεστῶν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος κάθε χώρας.

Ὁ βαθμὸς τῆς Ἀποδοτικότητος τοῦ Ἐδαφους ποικίλλει ἀπὸ χώρας εἰς χώραν, διότι τὸ ἔδαφος εἰς ὅλας τὰς χώρας δὲν ἔχει τὴν ἰδίαν γονιμότητα ἤτοι μὲ τὰ αὐτὰ παραγωγικὰ μέσα δὲν ἔχομεν τὴν ἰδίαν ἀπόδοσιν.

* Ὁρα καὶ Productivity and Progress, 1946, National Industrial Conference Board, Inc. N.Y.

“Όταν ὁμιλοῦμεν περὶ Ἐδάφους ἐννοοῦμεν τὰς φυσικὰς, γεωλογικὰς ἢ ἄλλας κλιματολογικὰς ἰδιότητες τῆς γῆς (ζῆρας ἢ θλιάσσης) καὶ αἱ ὅποιαι καθιστοῦν μίαν χώραν ἰκανὴν νὰ παράγῃ ἀγαθὰ.

Ἐκ τοῦ λόγου τούτου δημιουργεῖται διαφορὰ Γονιμότητος τοῦ Ἐδάφους καί, εἰς παγκόσμιον κλίμακα, εὐρὺ πλάσιον διαφορικότητος ἀποδόσεως τοῦ ἐδάφους. Οὕτω ὑπάρχουν πλούσιαι εἰς παραγωγικὰς πηγὰς, ἄλλαι πτωχαὶ καὶ ἄλλαι τελείως ἄγοναι.

Ἡ διαφορὰ τῆς Γονιμότητος ἐνὸς ἐδάφους ἀπὸ ἄλλο δὲν εἶναι οὔτε ἀπόλυτος οὔτε σταθερά. διότι ἡ Γονιμότης δύναται νὰ μεταβληθῇ διὰ τῆς χρησιμοποίησεως νέων παραγωγικῶν μέσων καὶ μεθόδων. Ἡ, ἀκόμη περισσότερον, νὰ μεταβληθῇ ἄρδην ἡ Γονιμότης καὶ ἐδάφη τὰ ὅποια ἦσαν ἄγονα ἕως χθὲς νὰ μετατραποῦν εἰς περιοχὰς πλουσίας εἰς ἀπόδοσιν.

Ἡ διαφορὰ τῆς Γονιμότητος τῶν διαφόρων ἐδαφῶν φαίνεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι μὲ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς αὐτῆς ποσότητος Ἐργασίας ἢ Κεφαλαίου, ἡ ἀπόδοσις εἶναι διάφορος καὶ ἀνάλογος πρὸς τὴν Γονιμότητα ἐκάστου ἐδάφους.

Τὸ ἔδαφος ἀφ’ ἧς χρησιμοποιηθῇ παραγωγικῶς, παύει πλέον νὰ εἶναι ἔδαφος ἐν τῇ φυσικῇ του καταστάσει διότι ἀφ’ ἧς χρησιμοποιηθῇ παραγωγικῶς ἐπενδύεται ἐν αὐτῷ Κεφάλαιον ἢ Ἐργασία. Ἀλλὰ καὶ ἂν τὸ ἔδαφος ἐν τῇ παραγωγικῇ λειτουργίᾳ θεωρηθῇ ὡς μορφή Κεφαλαίου, ὅπως πράγματι εἶναι, δὲν παύει νὰ διαφέρῃ ὡς πρὸς τὴν Γονιμότητα, ταύτης ἐκφραζομένης εἰς τὴν ἀγοραίαν τιμὴν τοῦ ἐδάφους καὶ διαμορφουμένης ἀναλόγως τῆς Γονιμότητος αὐτῆς.

Χώρα λοιπὸν ἡ ὅποια ἔχει ἔδαφος πλούσιον εἰς πηγὰς παραγωγικῶν ἀγαθῶν ἔχει ὑψηλὴν στάθμην Παραγωγικότητος, ἐν σχέσει πρὸς ἄλλην χώραν ἡ ὅποια ἔχει ἐδάφη πτωχὰ εἰς πηγὰς πλούτου. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν διὰ μίαν μονάδα ἀγαθοῦ διατίθεται ὀλιγώτερον Κεφάλαιον, ὀλιγώτερα Ἐργασία, γενικώτερον ὀλιγώτεροι δαπάναι, ἐνῶ εἰς τὸ πτωχὸν ἔδαφος διὰ τὴν αὐτὴν μονάδα ἀποσπωμένου ἐκ τοῦ ἐδάφους ἀγαθοῦ, διατίθεται περισσότερον κεφάλαιον ἢ περισσότερα ἔργασία καὶ γενικώτερον μεγαλύτεροι δαπάναι.

6. Ἡ Τεχνικὴ Πρόδος.

Οὐσιώδης καὶ ἔξαιρητικῆς σπουδαιότητος συντελεστῆς τοῦ ὕψους τῆς Παραγωγικότητος εἶναι ἡ Τεχνικὴ Πρόδος μιᾶς χώρας. Δύναται μάλιστα νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ Τεχνικὴ Πρόδος ἀποτελεῖ πρωταρχικῆς σημασίας συντελεστήν διὰ τὴν ἀνύψωσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος, διότι ὄχι μόνον αὐτὴ καθ’ ἑαυτὴν ἡ Τεχνικὴ Πρόδος ἀποτελεῖ σπουδαῖον συντελεστήν ἀλλ’ ἀποτελεῖ καὶ τὸ ὄργανον ἀναπτύξεως καὶ τῶν λοιπῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος. Δηλαδή διὰ τῆς Τεχνικῆς Πρόδου ἐπιτυγχάνεται ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι συντελεσταὶ αὐξάνουν εἰς ἀποδοτικότητα.

Ἡ οικονομικὴ ἐφαρμογὴ τῶν ἐφευρέσεων καὶ τῶν διαφορῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων (ἀτμός, ἤλεκτρισμός, ἀτομικὴ ἐνέργεια κλπ.) ὄχι μόνον ἀνυψώνει τὴν Ἀποδοτικότητα τοῦ Παραγωγικοῦ Κεφαλαίου ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ὀλοποιοῦνται τεχνικῶς αἱ ἀνακαλύψεις καὶ αἱ ἐφευρέσεις, ἀλλὰ καὶ παρέχουν τὴν δυνατότητα καὶ εἰς ἄλλους συντελεστὰς τῆς Παραγωγικότητος ν' αὐξήσουν τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν.

Ὅπως π.χ. ὅπως εἶδομεν εἰς τὴν προηγουμένην παράγραφον, τὸ ἔδαφος διὰ τῆς Τεχνικῆς Προόδου δύναται ν' αὐξήσῃ τὴν ἀπόδοσίν του διότι τὰ νέα μέσα Παραγωγῆς, ὑψηλότερας στάθμης Τεχνικῆς, δύνανται εὐκολώτερα καὶ μὲ ὀλιγωτέρας δαπάνας νὰ ἀποσποῦν ἀπὸ τὸ ἔδαφος οἰκονομικὰ ἀγαθὰ.

Καί, ὅπως θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, ἡ Ἐργατικότητα, δηλαδὴ ἡ Ἀποδοτικότης τῶν ἀπασχολουμένων δύναται ν' αὐξήσῃ διὰ τῆς χρησιμοποίησεως παραγωγικῶν μέσων ὑψηλότερας στάθμης Τεχνικῆς Προόδου.

Διὰ τῆς Τεχνικῆς Προόδου ἐπιτυγχάνεται ὄχι μόνον ἡ αὐξήσις τοῦ Ἀριθμητοῦ, δηλαδὴ τῶν παραγομένων ἀγαθῶν (Output) ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλάττωσις τοῦ Παρονομαστοῦ (Input) δηλαδὴ τῶν καταβαλλομένων μέσων διὰ τὴν Παραγωγὴν.

Ἡ Τεχνικὴ Πρόοδος, ἴτοι ἡ βελτίωσις τῶν παραγωγικῶν μέσων εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν μικροτέρας καταβολῆς χρόνου, εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν μικροτέρας καταβολῆς κεφαλαίου, εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν μικροτέρας καταβολῆς Ἐργασίας, ἀποτελεῖ τὸν σπουδαιότερον συντελεστὴν τῆς διαφορᾶς τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῶν διαφορῶν χωρῶν.

Χῶραι αἱ ὁποῖαι ἔδωσαν καὶ δίδουν σημασίαν εἰς τὴν Τεχνικὴν Πρόοδόν των, ἐπέτυχον καὶ ἐπιτυγχάνουν ταχεῖαν ὑψώσιν τῆς Παραγωγικότητος καὶ ταχεῖαν Οἰκονομικὴν Πρόοδον.

Ἡ Τεχνικὴ Πρόοδος εἶναι στενώτατα συνδεδεμένη μὲ τὸν ὄγκον τοῦ παραγωγικοῦ κεφαλαίου. Ὅσον μεγαλύτερον εἶναι τὸ περιθώριον τοῦ Εἰσδήματος τὸ διατιθέμενον εἰς Ἐπενδύσεις Παγίου Παραγωγικοῦ Κεφαλαίου, τόσον ταχύτερον δύναται νὰ χρησιμοποιῶνται αἱ νεώτεροι τεχνικαὶ πρόοδοι καὶ τόσον ταχύτερον δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ὑψώσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος.

Ἐνεκα διαφορῶν λόγων, ἱστορικῶν καὶ οἰκονομικῶν, ἡ Τεχνικὴ Πρόοδος δὲν ἐπετεύχθη εἰς ὅλας τὰς χώρας εἰς τὸν ἴδιον βαθμὸν. Διὰ τοὺς ἰδίους λόγους ὑφίσταται διαφορὰ Τεχνικῆς Προόδου μεταξὺ τῶν χωρῶν.

Ἄλλοτε ἐπεκράτει ἡ γνώμη ὅτι αἱ καθυστερημένοι χῶραι εἰς συντομώτερον χρόνον πλησιάζουν τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας, τὸν ὅποιον αὐταὶ διήνυσαν διὰ τὴν ἀνάπτυξίν των. Σήμερον δύναται νὰ ὑποστηρικθῇ ὅτι αἱ ἀνεπτυγμένοι χῶραι, λόγῳ τοῦ μεγάλου περιθωρίου Ἐπενδύσεων των καὶ λόγῳ τῆς

ταχείας Τεχνικῆς Προόδου, τὴν ὁποῖαν διαθέτουν, ἢ ἀπόστασις μεταξύ τῶν ἀνεπτυγμένων καὶ τῶν καθυστερημένων χωρῶν εὐρίνεται.

Ἡ ταχεῖα ἀνάπτυξις τῆς Τεχνικῆς εἰς τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας ἐπιδρᾷ ταχύτερον καὶ ἐπὶ τῆς ἀποδοτικότητος καὶ τῶν ἄλλων συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος καὶ οὕτω ἡ στάθμη εἰς τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας ἀνέρχεται ταχύτερον.

Οὕτω παρατηρεῖται ἡ ἐξαιρετικὴ σημασία τῆς Τεχνικῆς Προόδου ἐπὶ τῆς στάθμης Παραγωγικότητος.

Χῶραι, ὡς ἡ Ἑλλάς αἱ ὁποῖαι λόγῳ τῆς πτωχείας των εἰς Κεφάλαιον καὶ Συνάλλαγμα εὐρίσκονται εἰς ἀδυναμίαν νὰ παρακολουθήσουν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Τεχνικῆς, καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγικότητος ἀντιμετωπίζουν σοβαρὸν πρόβλημα συναγωνισμοῦ εἰς τὸ διεθνὲς Ἐμπόριον.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ἡ ἐξαιρετικὴ σημασία τῆς Τεχνικῆς Προόδου διὰ τὴν στάθμην Παραγωγικότητος ἰδίως τῶν καθυστερημένων χωρῶν. Διὰ τὴν ταχεῖαν ὑψωσιν τῆς στάθμης Παραγωγικότητος αἱ χῶραι αὗται πρέπει νὰ ἀντείνουν τὰς προσπάθειάς των εἰς συνεχῆ παραγωγικὸν ἐξοπλισμὸν των μὲ τὰ νεώτερα τεχνικὰ μέσα, ἂν ταῦτα οἰκονομικῶς εἶναι ἐφάρμοσιμα εἰς τὰς χώρας αὐτάς.

Δεδομένου μάλιστα ὅτι ἡ Τεχνικὴ Πρόοδος ἀποτελεῖ σπουδαῖον παράγοντα ἐπεκτάσεως τῆς Παραγωγῆς δύναται τις νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἐξαιρετικὴν σημασίαν τῆς Τεχνικῆς Προόδου ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἀπὸ ἀπόψεως Ἐκτατικῆς καὶ Ἐντατικῆς Οἰκονομικῆς Προόδου.

Τὸ μὲ τὴν Τεχνικὴν Πρόοδον συνδεδεμένον πρόβλημα τῆς Ἀπασχολήσεως θὰ τὸ ἐξετάσωμεν εἰς ἄλλο κεφάλαιον. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο πρέπει νὰ τονισθῇ πάντως ὅτι κατ' οὐδένα τρόπον καὶ μὲ οὐδεμίαν δικαιολογίαν πρέπει νὰ ἐμποδίζεται ἡ Τεχνικὴ Πρόοδος μιᾶς χώρας, ἀντιθέτως πρέπει νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ Τεχνικὴ ἀνάπτυξις, διότι ἡ ὠφέλεια τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἶναι πολὺ μεγαλυτέρα τῶν δυσμενῶν συνεπειῶν τῆς.

7. Ἡ Ἐργατικότης.

Ἡ πνευματικὴ καὶ ἡ σωματικὴ δύναμις τῶν ἀπασχολουμένων εἰς μίαν ἐπιχείρησιν καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν καὶ ἡ θέλησις πρὸς καταβολὴν ἐργατικῆς δυνάμεως καὶ ἀποδόσεως ἀποτελεῖ ἓνα ἐκ τῶν σπουδαιότερων συντελεστῶν τῆς στάθμης Παραγωγικότητος.

Ἡ ἀντλησις καὶ ἡ χρησιμοποίησις τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλὰ ἐκλυτρωτικὰ γεγονότα, ἡ ὑγεία καὶ σωματικὴ εὐεξία τῶν ἀπασχολουμένων, ἡ οἰκογενειακὴ εὐημερία, τὸ εὐάρεστον περιβάλλον ἐντὸς τοῦ

όποιου εκτελείται ή εργασία, ή κοινωνική ευημερία, και γενικώτερον ή άτομική ευτυχία του άπασχολουμένου.

Εάν υποθετικώς συλλάβωμεν τὸ μέγιστον (maximum) τής Ἐργατικότητας τῶν άπασχολουμένων, δυνάμεθα νά εκτιμήσωμεν μέχρι ποίου σημείου οί άπασχολούμενοι διαθέτουν τήν εργατικὴν τῶν δυνάμιν εἰς τήν Παραγωγήν. Σπανίως εἶναι γνωστὸν μέχρι ποίου βαθμοῦ χρησιμοποιεῖται ή εργατικὴ δύναμις τῶν άπασχολουμένων⁷.

Ἡ εργατικὴ δύναμις ή περικλειομένη εἰς τὸ σῶμα τῶν άπασχολουμένων και ή βούλησις αὐτῶν νά εργαθοῦν εἰς τὸ maximum τής δυνάμεώς των κατὰ τρόπον διαρκῆ, εἶναι τὰ δύο στοιχεῖα τὰ όποῖα συνθέτουν τήν Ἐργατικότητα τῶν άπασχολουμένων.

Ἡ συντήρησις τῶν άπασχολουμένων και ή φροντίς διὰ τήν ανάπτυξιν τής εργατικῆς δυνάμεώς των (ἀπὸ ἀπόψεως σωματικῆς υγείας και επαγγελματικῆς καταρτίσεως), καθὼς και ή υπόθαλψις τής εργατικῆς βουλήσεως διὰ τήν μεγίστην ἀπόδοσίν της, ἀποτελοῦν σοβαράς φροντίδας τής συγχρόνου πολιτείας-ευημερίας.

Παρατηρεῖται ὅτι εἰς τὰς χώρας με ὑψηλὴν στάθμην πολιτισμοῦ ή Ἐργατικότης τῶν άπασχολουμένων εἶναι πολὺ μεγαλύτερα ἀπὸ τὰς χώρας με κατωτέρα στάθμην. Ὁ Πολιτισμὸς ἀναπτύσσει τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, εργαζόμενος δὲ ὁ ἄνθρωπος κανονικῶς και ἄνευ ὑπερκοπώσεως αἰσθάνεται ἰδιαιτέραν χαράν.

Αὐτὴν λοιπὸν τήν ικανότητα και τήν διάθεσιν πρὸς ἐργασίαν πρέπει ή πολιτεία και αἱ ἐπιχειρήσεις ν' ἀναπτύσσουν εἰς τρόπον ὥστε οί άπασχολούμενοι ν' ἀποδίδουν τὸ maximum εἰς οἰκονομικὰ ἀγαθὰ.

Ἡ εργατικότης δηλαδή δὲν εἶναι ἀφηρημένη ικανότης και διάθεσις πρὸς ἐργασίαν, ἀλλὰ ἀποτέλεσμα μεθοδικῆς ὀργανώσεως αὐτῆς διὰ διαφόρων μέσων και θεσμῶν.

Ὅτω :

- 1) Ὁ επαγγελματικὸς προσανατολισμὸς,
- 2) Ἡ επαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις και εἰδίκευσις,
- 3) Αἱ συνθήκαι ἀσφαλείας τής Ἐργασίας,
- 4) Τὸ ὀκτώωρον, ἐξάωρον, 40ωρον ή 32ωρον ἐβδομαδιαίως τής ἐργασίας ἀναλόγως τῶν συνθηκῶν αὐτῆς.
- 5) Ἡ ἐπάρκεια τῶν Μισθῶν ή ἡμερομισθίων διὰ τήν συντήρησιν τῶν οἰκογενειῶν τῶν εργαζομένων.

7. I. L. O., Methods of Labour Productivity Statistics, Geneva 1951, «The extent to which capacity is utilized is rarely known. The degree of underutilisation of capacity is sometimes hidden», σελ. 23.

- 6) Ἡ συμμετοχὴ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ κέρδη τῆς ἐπιχειρήσεως κατὰ ἓν ποσοστὸν.
- 7) Ὁ καλὸς καὶ δίκαιος χειρισμὸς τῶν ζητημάτων τῶν ἐργαζομένων ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τοῦ κράτους.
- 8) Ἡ καλὴ καὶ ἄνετος στέγη τῶν ἐργαζομένων.
- 9) Ἡ ἐργατικὴ πρόνοια τῶν ἐπιχειρήσεων.
- 10) Ἡ ἀτομικὴ καὶ ἡ οἰκογενειακὴ ὑγεία τῶν ἐργαζομένων.
- 11) Ἡ κοινωνικὴ πρόνοια τῶν ἐργαζομένων.
- 12) Ἡ ἀναγνώρισις ὑπὸ τῆς πολιτείας τῆς Ἐργασίας ὡς ἓνα ἐκ τῶν σπουδαιότερων συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος καὶ πολλοὶ ἄλλοι θεσμοὶ τῆς συγχρόνου πολιτείας—εὐημερίας τῶν ὁποίων ἡ ἐξέτασις ἐκφεύγει τῶν ὁρίων τῆς παρούσης ἐργασίας, ἀποτελοῦν μέσα διὰ τὴν αὐξησιν τῆς Ἐργατικότητος καὶ τῆς Ἀποδοτικότητος αὐτῆς. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ Ἐργατικότης εἶναι μία ἀπροσδιόριστος δύναμις ἡ ὁποία ἀδρανεῖ εἰς τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς τῶν ἀπασχολουμένων καὶ ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντας διὰ τὴν ἐκλύτρωσιν καὶ χρησιμοποίησιν τῆς.

Τὰ μηχανικὰ μέσα δύνανται ν' ἀποσποῦν ἐργασίαν ἀπὸ τὰ σώματα τῶν ἐργαζομένων ὅταν ὁμως αὕτη δὲν πηγάζει ἀπὸ τὴν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν διάθεσιν καὶ ὑπερβαίνει τὴν ἀντοχὴν τῶν ἐργαζομένων καταστῆναι νὰ εἶναι μόχθος καὶ ὑποσκάπτει τὴν ὑγείαν πρὸς μεγάλην ζημίαν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. καὶ εἶναι μὲν πιθανὸν τὰ μηχανικὰ μέσα νὰ ἐπιτυγχάνουν προσωρινῶς μίαν αὐξησιν τῆς Ἐργατικότητος, ὅταν ὁμως αὕτη ὑπερβαίῃ τὰ ὅρια, ἀργὰ ἢ γρήγορα, μία ἀπεργία ἢ ἓνα σαμποτάζ ἢ μία ἄλλη εὐκαιρία θὰ προκαλέσει πολὺ μεγαλύτεραν ζημίας.

Εἰς μίαν εὐνομουμένην πολιτείαν—εὐημερίας ἡ Ἐργασία δὲν ἀποτελεῖ ἀντίπαλον τῶν ἐργοδοτῶν ἢ τῶν πολιτειακῶν ὀργάνων ἀλλὰ συνεργάτην. ἐνδιαφερόμενον διὰ τὴν αὐξησιν τῆς Ἐργατικότητος, ἀφοῦ αὕτη ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν τῆς αὐξήσεως τῶν Κερδῶν τῶν Μισθῶν καὶ τοῦ κοινωνικοῦ πλούτου.

Ὅπως τὰ μηχανικὰ μέσα αὐξάνουν τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἐργατικότητος οὕτω καὶ ἡ Ἐργατικότης αὐξάνει τὴν ἀπόδοσιν τῶν λοιπῶν συντελεστῶν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος. Αὐξήσις τῆς Ἐργατικότητος τῶν ἀπασχολουμένων εἰς μίαν ἐπιχείρησιν καὶ ἐν τῷ συνόλῳ εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν προκαλεῖ αὐξησιν τῆς ἀποδόσεως καὶ τῶν ἄλλων συντελεστῶν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος.

Τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα δὲν βοηθοῦν εἰς τὸ νὰ γνωρίζωμεν μέχρι ποίου βαθμοῦ ἡ ὑψωσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος ὀφείλεται εἰς τὴν αὐξησιν τῆς Ἐργατικότητος, διότι ὁ ὄγκος τῆς Παραγωγῆς εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς συνεργασίας ὄλων τῶν συντελεστῶν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος.

8. Ἡ Ὁργάνωσις τῶν Ἐπιχειρήσεων.

Ἡ ὀργάνωσις τῶν ἐπιχειρήσεων ἀποτελεῖ ἓνα ἐκ τῶν συντελεστῶν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος μιᾶς χώρας. Χαμηλὸς βαθμὸς ὀργανώσεως τῶν ἐπιχειρήσεων προσδιορίζει ὑψηλὸν κόστος παραγωγῆς, δηλαδὴ καταβολὴν μεγαλυτέρου Κεφαλαίου καὶ Ἐργασίας, καὶ χαμηλὴν στάθμην Παραγωγικότητος. Ὑψηλὸς βαθμὸς ὀργανώσεως τῶν οἰκονομικῶν μονάδων προσδιορίζει χαμηλὸν κόστος παραγωγῆς, δηλαδὴ μικροτέραν καταβολὴν Κεφαλαίου καὶ Ἐργασίας, καὶ ὑψηλὴν στάθμην Παραγωγικότητος.

Ἡ ὀργάνωσις τῶν οἰκονομικῶν μονάδων εἶναι ἡ Τέχνη τοῦ συνδιάζειν τοὺς δύο ἄλλους συντελεστὰς τῆς Παραγωγῆς, τοῦ Κεφαλαίου καὶ τῆς Ἐργασίας, εἰς τρόπον ὥστε μὲ ὀλιγωτέρας δαπάνας νὰ ἐπιτυγχάνεται τὸ παραγωγικὸν ἀποτέλεσμα.

Ἡ ὀργάνωσις δὲν ἐπιδέχεται μόνον αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν συνεχῆ βελτίωσιν, ἀλλὰ καὶ ἡ συνεχὴς ἀνάπτυξις τῆς Τεχνικῆς εἰς τὰ παραγωγικὰ ἀγαθὰ, ἐπιβάλλει συνεχῆ προσαρμογὴν καὶ βελτίωσιν τῆς ὀργανώσεως τῶν οἰκονομικῶν μονάδων. Εἶναι ἀπειροὶ οἱ τρόποι τῶν συνδυασμῶν τῶν δύο ἐτέρων συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ καλυτέρου παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος, δηλαδὴ τῆς μικροτέρας καταβολῆς, ἐπιτυχίας τοῦ μεγαλυτέρου παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος.

Τὸ θέμα τῆς ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως τῶν ἐπιχειρήσεων ἀποτελεῖ σπουδαῖον μέρος τῆς Ἰδιωτικῆς Οἰκονομικῆς καὶ διδάσκεται ὡς ἰδιαιτέρον μάθημα. Ἀπὸ ἀπόψεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος μιᾶς χώρας ἀποτελεῖ οὐσιώδη συντελεστὴν.

Τὸ ὀptimum καὶ τὸ τέλειον τῆς ὀργανώσεως τῶν οἰκονομικῶν μονάδων ἀποτελεῖ ἰδεῶδες πρὸς τὸ ὁποῖον δέον νὰ κατευθύνωνται αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ πρὸς τοῦτο ἐπιβάλλεται συστηματικὴ παρακολούθησις καὶ ἐφαρμογὴ.

Ἡ διαφορὰ τῆς ποσοτικῆς ἀποδόσεως τῶν διαφόρων οἰκονομικῶν μονάδων τοῦ ἰδίου οἰκονομικοῦ ἀντικειμένου δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα διαφορᾶς βαθμοῦ ὀργανώσεως τῶν ἐπιχειρήσεων, ἀλλὰ καὶ ἀποτέλεσμα τοῦ βαθμοῦ ἀποδοτικότητος τοῦ χρησιμοποιουμένου κεφαλαίου. Κεφάλαιον ὑψηλοτέρου βαθμοῦ Τεχνικῆς Προόδου, μεγαλυτέρας συνεπῶς ἀποδοτικότητος, προκαλεῖ ὑψηλοτέραν στάθμην ὀργανώσεως τῆς οἰκονομικῆς μονάδος διὰ τοῦ καλυτέρου συνδυασμοῦ Κεφαλαίου καὶ Ἐργασίας.

Ὅτω ἡ ὀργάνωσις ἀποτελεῖ ἰδιαιτέρον σπουδαῖον συντελεστὴν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος ἀλλὰ ἡ ἀποδοτικότης αὐτῆς δὲν εἶναι ἀνεξάρτητος ἀλλ' εὐρίσκεται μέσα εἰς τὴν συνολικὴν στάθμην Παραγωγικότητος τῶν οἰκονομικῶν μονάδων καὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Τὸν βαθμὸν τῆς ὀργανώσεως τῶν οἰκονομικῶν μονάδων τὸν προσδιορίζουν ἐκτὸς τοῦ κεφαλαίου καὶ τῆς ἐργασίας ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ συντελεσταὶ

τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος. Ὁ βαθμὸς τῆς τυποποιήσεως π.χ. τῶν παραγομένων προϊόντων προσδιορίζουν καὶ ἀνάλογον βαθμὸν ὀργανώσεως τῶν οἰκονομικῶν μονάδων.

9. Ἡ Ἐκτασις καὶ ὁ Ὅγκος τῆς ἀγορᾶς.

Μικραὶ χῶραι μὲ περιωρισμένην καταναλωτικὴν καὶ ἀγοραστικὴν δύναμιν προσδιορίζουν μικρὰς ἐπιχειρήσεις καὶ κατὰ συνέπειαν μεγάλα γενικὰ ἔξοδα, ὀλίγα κεφάλαια καὶ ἀδυναμίαν χρησιμοποίησεως τῆς νέας Τεχνικῆς. Μεγάλαι ἢ ἀποικιακαὶ χῶραι μὲ εὐρείαν καταναλωτικὴν καὶ ἀγοραστικὴν δύναμιν προσδιορίζουν μεγάλας ἐπιχειρήσεις, ἀφθονίαν κεφαλαίων καὶ δυνατότητα χρησιμοποίησεως τῆς Τεχνικῆς Προόδου. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, ἡ περιωρισμένη ἀγορὰ καὶ ὁ μικρὸς ὄγκος αὐτῆς καθορίζουν χαμηλὴν στάθμην Παραγωγικότητος, εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἡ ἐκτεταμένη ἀγορὰ καθορίζει ὑψηλὴν στάθμην Παραγωγικότητος.

Ἡ αὐξήσις τοῦ Πληθυσμοῦ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐπέκτασιν τῆς χώρας καὶ συνεπῶς, προκαλοῦσα αὐξησιν τῆς καταναλωτικῆς καὶ ἀγοραστικῆς δυνάμεως, συνεπάγεται ἐπίσης καὶ ὑψωσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος.

Ἡ αὐξήσις τοῦ Πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς προϋποθέσεις τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας καὶ δι' αὐτὸ τασσόμεθα ἐναντίον τῆς Πολιτικῆς τῆς Μεταναστεύσεως ἐκ τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπὲρ τῆς διὰ παντὸς ἄλλου τρόπου εἰσαγωγῆς κεφαλαίων καὶ ἀξιοποίησεως τῶν ἑλληνικῶν κεφαλαίων διὰ τὴν Ἀπασχόλησιν τῶν ἱκανῶν πρὸς ἐργασίαν.

Ἡ ἀθρόα καὶ ἀλόγιστος Μετανάστευσις ὄχι μόνον ἀποτελεῖ διαρκῆ ἐθνικὴν αἱμορραγίαν, ἀλλὰ καὶ παράγοντα καχεξίας καὶ καθυστερήσεως τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἡ μεγάλη ἀγοραστικὴ καὶ καταναλωτικὴ δύναμις μιᾶς οἰκονομίας ἐπιτρέπει εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ταχεῖαν ἀνύπτωξιν καὶ διὰ τοῦ συναγωνισμοῦ ἐπικράτησιν ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὑψηλὴν στάθμην Παραγωγικότητος. Ἀκολούθως τὰ μεγάλα κέρδη ἐπιτρέπουν μεγάλας Ἐπενδύσεις Παγίου Παραγωγικοῦ Κεφαλαίου καὶ δι' αὐτοῦ ἄμεσον χρησιμοποίησιν τῆς Τεχνικῆς Προόδου καὶ συνεπῶς μεγαλυτέραν ὑψωσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος.

Συνήθως αἱ μεγάλαι ἐπιχειρήσεις ἐφαρμόζουσι εὐρύτατα τὴν τυποποίησιν τῶν προϊόντων των, ἡ ὅποια ἐπιτρέπει τὴν παραδωγὴν κατὰ μάζας (mass production) καὶ ἐλάττωσιν τοῦ κόστους Παραγωγῆς. οὕτω δὲ ὑψωσιν τῆς στάθμης Παραγωγικότητος.

Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον μιᾶς χώρας καὶ ἰδίως αἱ ἐξαγωγαὶ ἐπεκτείνουσι τὴν ἀγοραστικὴν δύναμιν τῆς Ἀγορᾶς. Οὕτω ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Διεθνοῦς Ἐμπορίου προκαλεῖ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ ὑψωσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς χώρας.

10. Ὁ Βαθμὸς τῆς Τυποποιήσεως τῶν Προϊόντων.

Τὰ ἀγαθὰ τὰ ὅποια εὐρίσκονται ἐλεύθερα εἰς τὸ ἔδαφος ἢ παράγονται εἰς τὴν φυσικὴν τῶν κατὰστασιν ἔχουν μεγάλην ποικιλίαν μορφῆς, ὄγκου καὶ βάρους. Τὰ δὲ ἀγαθὰ τὰ ὅποια ὁ ἄνθρωπος παράγει διὰ τῆς Βιοτεχνίας, ἢ Βιομηχανίας ἔχουν σχετικὴν ὁμοιομορφίαν.

Ὁ ἐλεύθερος συναγωνισμὸς τῶν καταναλωτῶν καὶ ὁ ἐλεύθερος συναγωνισμὸς τῶν παραγωγῶν ἐδημιούργησαν ἢ πολλὰ ἀγαθὰ διὰ τὴν ἱκανοποίησιν μιᾶς ἀνάγκης ἢ ποικιλίαν μορφῆς, ὄγκου, ἢ βάρους ἑνὸς ἀγαθοῦ διὰ τὴν ἱκανοποίησιν ἄλλης ἀνάγκης.

Τὸ ἀντίθετον ἄκρον αὐτῆς τῆς Ἀρχῆς θὰ ᾔητο ἡ παραγωγή ἀποκλειστικῶς ἑνὸς ἀγαθοῦ διὰ τὴν ἱκανοποίησιν μιᾶς ἀνάγκης ὅπως π.χ. συμβαίνει μὲ τὰ εἶδη τοῦ Στρατοῦ (ἢ στολή, τὰ ὑποδήματα τῶν στρατιωτῶν, τὸ πιλίκιον κ.λ.π.). Ἡ τυποποίησις τῶν ἀγαθῶν εἰς τὸν Στρατὸν εἶναι ἀπόλυτος καὶ αὐστηρά.

Ἡ αὐστηρὰ τυποποίησις τῶν ἀγαθῶν τῶν στρατιωτικῶν ἀναγκῶν ἀποτελεῖ πρότυπον. Ἡ ἐλεύθερα ὅμως ζωὴ τῶν ἐλευθέρων κρατῶν δὲν ἀνέχεται τοιαύτην αὐστηρὰν τυποποίησιν τῶν ἀγαθῶν. Εἶναι δὲ δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ τυποποίησις τῶν ἀγαθῶν καὶ συγχρόνως νὰ διατηρηθῇ ἡ ποικιλία καὶ ἡ αἰσθητικὴ ἐμφάνισις αὐτῶν.

Μεταξὺ τῶν δύο ἄκρων Ἀρχῶν, τῆς αὐστηρᾶς τυποποιήσεως καὶ τῆς ἀπολύτου ἐλευθέρου ποικιλίας τῶν ἀγαθῶν, ἐδημιουργήθη ἡ Ἀρχὴ τῆς τυποποιήσεως τῶν προϊόντων. Κάθε ἐπιχείρησις, παράγουσα ὠρισμένα ἀγαθὰ προσπαθεῖ νὰ δώσῃ ὁμοιομορφίαν εἰς τὸ μέγεθος, εἰς τὸ βάρος, ἢ εἰς τὸ σχῆμα αὐτῶν.

Ὁ τρόπος οὗτος τῆς Παραγωγῆς ἐξοικονομεῖ Ἐργασίαν καὶ ἄλλας δαπάνας καὶ διευκολύνει τὴν συσκευασίαν καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν προϊόντων.

Ἡ τυποποίησις ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐλαττώνει τὰ ἔξοδα Παραγωγῆς, ἀφ' ἑτέρου καθιστᾷ εὐκολωτέραν τὴν ἀλληλοπροσαρμογὴν τῶν ἀγαθῶν καὶ οὕτω ἐπιτυγχάνει γενικωτέραν ἐλάττωσιν τῆς καταβολῆς (input) ἐλάττωσιν τοῦ κοινωνικοῦ κόστους τῆς Παραγωγῆς.

Οὕτω ὁ βαθμὸς τῆς Τυποποιήσεως τῶν προϊόντων, λόγῳ τῆς ἐπιτυγχανομένης ἐλαττώσεως τοῦ ἀτομικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ κόστους τῆς Παραγωγῆς καὶ λόγῳ τῆς εὐκολίας τῆς ἀλληλοπροσαρμογῆς τῶν προϊόντων, ἀποτελεῖ συντελεστὴν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος.

Τὸ πρόβλημα τῆς τυποποιήσεως δὲν εἶναι μόνον ἐσωτερικὸν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἀλλὰ καὶ διεθνὲς διότι τὸ Διεθνὲς Ἐμπόριον καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀλληλοπροσαρμογῆς τῶν προϊόντων τοῦ Διεθνοῦς Ἐμπορίου ἐπιβάλλουν

διεθνείς συμφωνίας, ρυθμιζούσας τὴν Τυποποίησιν τῶν προϊόντων τοῦ Διεθνoῦς Ἐμπορίου.

Ἡ Τυποποίησις (Standardisation) εἶναι ζήτημα τὸ ὅποῖον κυρίως ἀφορᾷ τὰς ἐπιχειρήσεις, διότι οἱ ἐπιχειρηματῆαι πρέπει νὰ φροντίζουσι διὰ τὴν ὕψωσιν τῆς Παραγωγικότητος καὶ τὴν ἀύξησιν τῶν κερδῶν των. Εἰς ὠρισμένας ὁμοῦ περιπτώσεις ἢ ἐπέμβασις τοῦ κράτους εἶναι ἀναγκαῖα ὅταν ἡ πολιτεία ὅτι μὲ τὴν βελτιωμένην τυποποίησιν ὠρισμένων εἰδῶν θὰ ὠφελῆθῃ ἡ Ἐθνικὴ Οἰκονομία (π.χ. τυποποίησις τῶν οἴνων διὰ τὴν ἀύξησιν τῶν ἐξαγωγῶν).

Γενικώτερον τὸ κράτος (ἐπιμελητήρια κλπ.) πρέπει νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐξέλιξιν τῆς τεχνικῆς τῆς Τυποποιήσεως καὶ νὰ διαφωτίζῃ τοὺς ἐπιχειρηματίας ἐπ' αὐτῆς.

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς οἰκονομίας συνοδεύεται πάντοτε μὲ ἀνάπτυξιν τῆς Τυποποιήσεως. Ἡ καθυστέρημένη οἰκονομία ἔχει μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν τὴν ἐλλείψιν ἢ μικροῦ βαθμοῦ μόνον τυποποιήσεω..

11. Ἡ Ὁργάνωσις τῶν Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς καὶ γενικῶς ὅλοι οἱ ὄργανισμοὶ δημοσίου Δικαίου ἐν τῷ συνόλω ἀποτελοῦν μίαν μεγίστην οἰκονομικὴν μονάδα ἐντὸς τῆς λειτουργίας τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἡ ὄργάνωσις συνεπῶς τῆς μονάδος αὐτῆς ἔχει ἐξαιρετικὴν σημασίαν διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Ἡ κρατικὴ, ἢ δημοσία οἰκονομία ὑπὸ τὴν γενικωτέραν τῆς ἔννοίαν, προσφέρει ὑπηρεσίας καὶ ὑλικά ἀγαθὰ, τὰ ὅποια ἀποτελοῦν μέρος τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος. Διὰ τὴν παραγωγὴν τῶν ὑλικῶν αὐτῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν καταβάλλονται δαπάναι. Εὐρισκόμεθα δηλαδὴ πρὸ τοῦ οἰκονομικοῦ φαινομένου τοῦ Παραγωγικοῦ Ἀποτελέσματος καὶ τῆς Καταβολῆς. Ἐπομένως ἡ σχέσις μεταξὺ τῆς Καταβολῆς (Input) δηλαδὴ τῶν δημοσίων δαπανῶν ὅλου τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, καὶ τοῦ Παραγωγικοῦ Ἀποτελέσματος (Output) δηλαδὴ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ὑλικῶν ἀγαθῶν, εἶναι σχέσις Παραγωγικότητος, ὅπως εἰς κάθε οἰκονομικὴν μονάδα.

Εἰς τὴν κρατικὴν Οἰκονομίαν αἱ μὲν καταβολαὶ ἀποτιμῶνται εἰς χρῆμα καὶ εἶναι εὐκόλος ἡ ἐκτίμησις τῆς ἡλαττωμένης ἢ ἠύξημένης δαπάνης, τῆ Ἀπόδοσις ὁμοῦ τῆς Κρατικῆς Οἰκονομίας δὲν ὑπόκειται εἰς ποσοτικὴν ἢ χρηματικὴν ἀποτίμησιν καὶ οὕτω δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ σύγκρισις τῶν δύο κατηγοριῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἔχωμεν θετικὸν μέτρον ἐπὶ τῆς σχέσεως μεταξὺ τῶν δαπανῶν καὶ τῆς Ἀποδόσεως.

Διὰ τοῦτο ἡ προσπάθεια στρέφεται εἰς τὴν ἀρτίαν ἱκανοποίησιν τῶν δημο-

οίων ἀναγκῶν διότι αὐταὶ στηρίζονται εἰς κρατικὴν ἐπιταγὴν. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ὁμως τῶν δημοσίων δαπανῶν (τῆς Καταβολῆς) ἐπιδιώκεται ἡ μείωσις αὐτῶν εἰς τὸ ἐλάχιστον.

Ἡ ἐλάττωσις τῆς Καταβολῆς εἰς τὸ ἐλάχιστον ἀποτελεῖ τὸ συγκεκριμένον πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἀναλύεται εἰς πρόβλημα Ὁργανώσεως δλων τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν κρατικῶν ὀργανισμῶν.

Εἶναι ἀπέραντος ἡ δυνατότης τῆς ὀρθολογιστικῆς ὀργανώσεως τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ὀργανισμῶν καὶ τῆς ἐλαττώσεως τῶν καταβαλλομένων δαπανῶν.

Οὕτω δύναται τις νὰ συλλάβῃ ἓνα maximum ἀποδόσεως τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ ἓνα minimum καταβολῆς δαπανῶν, ὅτε ἐπιτυγχάνεται τὸ maximum τῆς Παραγωγικότητος τῆς κρατικῆς οἰκονομίας.

Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν δύναται νὰ προταθῇ ἡ σύστασις Μονίμου Ἐπιτροπῆς Παραγωγικότητος τῆς Κρατικῆς Οἰκονομίας ἢ ἄλλως Μονίμου Ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν.

Ἡ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ εὐρίσκεται εἰς συνεχῆ παρακολούθησιν δλων τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ νὰ ὑποβάλλῃ συγκεκριμένας προτάσεις διὰ τὴν καλυτέραν ὀργάνωσιν αὐτῶν καὶ διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν δαπανῶν.

Εἶναι ἄπειροι αἱ περιπτώσεις σπατάλης ἐργασίας, χρόνου, χρήματος, κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, φαινόμενον τὸ ὁποῖον δὲν παρατηρεῖται μόνον εἰς τὰς καθυστερημένας χώρας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀνεπτυγμένας, ἰδιαιτέρως ὁμως εἰς τὰς πρώτας.

Δυστυχῶς τὸ θέμα δὲν προσφέρεται διὰ διεθνεῖς συγκρίσεις εἰς τρόπον ὥστε νὰ συγκρίνωμεν μίαν ὀρθολογιστικὴν ὀργάνωσιν τῆς κρατικῆς οἰκονομίας ἀπὸ μίαν ἄλλην κατωτέραν. Οὔτε δὲ ἡ ποσότης τῶν δαπανῶν οὔτε τὸ ποσοστὸν αὐτῶν πρὸς τὸ Ἐθνικὸν Εἰσόδημα ἀποτελοῦν κριτήρια τῆς Παραγωγικότητος τῆς κρατικῆς οἰκονομίας.

Διὰ νὰ συλλάβωμεν τὸ θέμα τῆς ἐλλείψεως ὀρθολογιστικῆς ὀργανώσεως τῆς Ἑλληνικῆς κρατικῆς οἰκονομίας, πρέπει νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ὑπάρχουν 1800 περίπου Εἰδικὰ Ταμεῖα τριάκοντα εἰδικῶν κατηγοριῶν⁸, ἐνῶ ταῦτα θὰ ἠδύναντο νὰ συγχωνευθοῦν, ν' ἀπορροφηθοῦν ἢ νὰ καταργηθοῦν, βελτιομένων τῶν παροχῶν τῶν μεγάλων ἀσφαλιστικῶν ταμείων.

Ἡ ὀρθολογιστικὴ ὀργάνωσις τῆς κρατικῆς οἰκονομίας καὶ ἡ ἐλάττωσις τοῦ βάρους τῶν δημοσίων δαπανῶν ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἀποτελεῖ μέσον ἀνυψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Ἡ διαφορὰ τῆς ἐπιβαρύνσεως τῆς κρατικῆς οἰκονομίας ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς

8. Ὅρα ἐκδοσὶν τοῦ Ἀνωτάτου Οἰκ. Συμβουλίου «Τὰ εἰδικὰ Ταμεῖα ἐν Ἑλλάδι», 1937.

οικονομίας κατά χώραν προσδιορίζει κατά ἓν μέρος καὶ τὴν διαφορὰν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῶν χωρῶν.

Οὕτω ὁ βαθμὸς τῆς ὀργανώσεως τῆς δημοσίας οἰκονομίας ἀποτελεῖ συντελεστὴν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Ὅσον τελειότερα εἶναι ἡ ὀργάνωσις τῆς δημοσίας οἰκονομίας τόσον ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος εἶναι ὑψηλότερα.

Πλέον συγκεκριμένως, ἡ αὐξήσις τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν καὶ ὑλικῶν ἀγαθῶν ἄνευ αὐξήσεως τῆς ἐπιβαρύνσεως ὑψώνει τὴν Παραγωγικότητα.

Ἐλάττωσις τῆς ἐπιβαρύνσεως χωρὶς ἐλάττωσιν τῆς προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν καὶ ὑλικῶν ἀγαθῶν ὑψώνει καὶ πάλιν τὴν Παραγωγικότητα.

12. Ὀργάνωσις τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (ἢ Οἰκονομικὴ Πολιτικὴ).

Ὅπως εἰς κάθε οἰκονομικὴν μονάδα ὑφίσταται ἓνας βαθμὸς ὀργανώσεως ὁ ὁποῖος αὐξάνει εἰς τὸ maximum τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς μετὰ τὰ διαθέσιμα παραγωγικὰ μέσα, οὕτω καὶ εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν δύναται νὰ ὑποτεθῇ μία Οἰκονομικὴ Πολιτικὴ ἡ ὁποία, μετὰ τὰ ὑπάρχοντα μέσα, δύναται ν' αὐξήσῃ εἰς τὸ maximum τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἡ ὅλη λειτουργία δηλαδὴ τῆς Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς, ἀπὸ ἀπόψεως Παραγωγικότητος, ἐπέχει θέσιν ὀργανώσεως τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας εἰς τρόπον ὥστε μετὰ τὰ ὑπάρχοντα μέσα νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ μεγίστη ἀπόδοσις.

Τὸ ὅλον θέμα τῆς Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς εὐρίσκεται ἐκτὸς τῶν πλαισίων τοῦ θέματος τῆς Παραγωγικότητος (δρα καὶ Π. Πόγγην, «Ἡ Ἐμπορικὴ Πολιτικὴ καὶ Παραγωγικότης», εἰς περιοδ. «Παραγωγικότης», τευχ. 7ον). Ἀπὸ μιᾶς ὁμοῦ σκοπιᾶς ἡ Οἰκονομικὴ Πολιτικὴ ἐπιτυγχάνουσα κατὰ ἓνα βαθμὸν τὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, εὐρυτάτης οἰκονομικῆς μονάδος, ἀποτελεῖ οὐσιώδη συντελεστὴν τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ συνεπῶς καὶ τῆς Παραγωγικότητος τῆς χώρας.

Ἡ Οἰκονομικὴ Πολιτικὴ ἐνταῦθα λαμβάνεται ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὄλων τῶν μέτρων πρὸς κινητοποίησιν τῶν ὑπαρχουσῶν παραγωγικῶν δυνάμεων. Δὲν λαμβάνεται δηλαδὴ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπεκτάσεως καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς χώρας.

Εἶναι προφανές ὅτι κακὴ οἰκονομικὴ πολιτικὴ, ἀποτελεῖ κακὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἀπόδοσις αὐτῆς μετὰ τὰ ὑπάρχοντα μέσα μικροτέρα ἐκείνης ἡ ὁποία θὰ ἐπιτυγχάνετο διὰ μιᾶς ὀρθῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Κακὴ οἰκονομικὴ πολιτικὴ ἐπιδρᾷ δυσμενῶς ἐπὶ τῆς ἀποδόσεως ὄλων τῶν παραγωγικῶν μονάδων, δηλαδὴ ἐπὶ τῆς Παραγωγικότητος αὐτῶν, ἄρα ἐπὶ τῆς Παραγωγικότητος ὅλης τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἡ Οἰκονομική Πολιτική, ὡς ὄργανωσις τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἀποτελεῖ δυναμικώτατον συντελεστήν τῆς Παραγωγικότητος μιᾶς χώρας.

Με ποῖον μέτρον δύναται νὰ μετρηθῇ ἡ ἐπίδρασις τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἐπὶ τῆς Παραγωγικότητος τῆς χώρας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ. Δύναται ὁμως ἐπιστημονικῶς νὰ ὑποθεθῇ τὸ Ἐθνικὸν Εἰσόδημα με πλήρη Ἀπασχόλησιν τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων εἰς ἓνα ποσόν, ἡ δὲ ἐλάττωσις τοῦ ποσοῦ τούτου ἐκ κακῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, δηλ. ὑποαπασχολήσεως ὠρισμένων παραγωγικῶν δυνάμεων, ἀποτελεῖ τὴν ἐνδειξιν τῆς μειώσεως τῆς Παραγωγικότητος.

Τὸ συμπέρασμά μας εἶναι ὅτι ἡ στατικὴ οἰκονομικὴ πολιτικὴ, ὡς ὄργανωσις τῆς ἔθνικῆς οἰκονομίας ἀποτελεῖ σπουδαῖον συντελεστήν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς χώρας καὶ ὄλων τῶν μικροτέρων οἰκονομικῶν μονάδων τῆς χώρας.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὁκτώ οὐσιωδῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος τῆς χώρας δύνανται ν' ἀναφερθοῦν καὶ ἄλλοι ὄχι μικροτέρας σημασίας, ἀλλ' ἀπροσδιορίστου ἐπιδράσεως αὐτῶν ἐπὶ τῆς στάθμης, ὡς π.χ. τὸ κλίμα, οἱ κοινωνικο-οἰκονομικοὶ θεσμοί, ἡθῆ, ἔθιμα καὶ συνήθειαι, αἱ ὁποῖαι ἐπιδροῦν ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν κατοίκων ἐπὶ τῆς ζωτικότητος αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς ἐργατικότητος τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ.

Ἐκ τῆς γενομένης ἀναλύσεως εἰς τὸ παρὸν κεφάλαιον διεπιστώθη, ὅτι διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος μιᾶς χώρας ἐπιδροῦν ὠρισμένοι συντελεσταί, προσδιοριστοὶ καὶ ἄλλοι ἀπροσδιορίστοι.

Ἐὰν θέλωμεν νὰ παραστήσωμεν τὴν στάθμην με τὸ σύμβολον $\pi = \frac{\Pi}{X\rho}$

(ἦτοι Παραγωγικότης εἶναι ὁ λόγος τοῦ παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος πρὸς τὸν διατεθέντα χρόνον ἐργασίας) καὶ τοὺς προσδιοριστοὺς συντελεστάς: Τὴν Γονιμότητα τοῦ ἐδάφους με Γε, τὴν Τεχνικὴν Πρόδοον με Τρ., τὴν Ἐργατικότητα τοῦ Πληθυσμοῦ με Ε, τὴν Ὁργάνωσιν τῶν ἐπιχειρήσεων με Ο, τὴν Ἐκτασιν καὶ τὸν ὄγκον τῆς Ἀγορᾶς με Αγ, τὴν Τυποποίησιν με Υπ, τὴν Ὁργάνωσιν τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν με Κρ., καὶ τὴν Οἰκονομικὴν Πολιτικὴν με Ρ, τότε,

$$\frac{\Pi}{X\rho} = \pi = F(\Gamma\epsilon, T\rho, E, O, A\gamma, Y\pi, K\rho, P)$$

IV. ΜΕΤΡΗΣΙΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΟΣ

13. Μέθοδοι καὶ Προβλήματα τῆς Μετρήσεως τῆς Παραγωγικότητος.

Ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ μέτρησις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος φαίνεται ὅτι δὲν δημιουργεῖ κανέν πρόβλημα, διότι ἡ μὲν ποσότης τῆς Παραγωγῆς

μετρείται εύκόλως εις βάρος, ή εις τεμάχια, ή εις μέτρα μήκους, ή δέ ποσότης εργασίας εις μονάδας εργατών, ώρων, ή εβδομάδων ή και έτους.

Έν τούτοις προβλήματα γεννώνται πολλά και ώς προς την μέτρησιν τής ποσότητος του παραγωγικού αποτελέσματος και ώς προς την ποσότητα τής Έργασίας.

Αι δυσκολίαι αι όποιαι εμφανίζονται ώς προς την μέτρησιν του παραγωγικού αποτελέσματος είναι αι ακόλουθοι :

α) Δέν δύνανται νά μετρηθούν ποσοτικώς ώρισμένοι κατηγορίαί αγαθών (π.χ. αι ύπηρεσίαι).

β) Όταν μία επιχείρησις με τὰ αυτά παραγωγικά μέσα και την αύτην εργασίαν παράγει συγχρόνως διάφορα προϊόντα. Όταν δηλαδή τὰ προϊόντα δέν είναι όμοιογενή.

γ) Όταν ή ποιότης των προϊόντων των διαφόρων επιχειρήσεων διαφέρει Μικραί διαφοραί ή άλλαγαί τής ποιότητος των προϊόντων δέν πρέπει νά υπολογίζωνται, και

δ) Όταν αι επιχειρήσεις διαφέρουν από απόψεως συγκροτήσεως και όλοκληρώσεως. Έπάρχουν δηλαδή επιχειρήσεις άπλαί αι όποιαι παράγουν έν προϊόν διά τής μετατροπής άλλου προϊόντος τó όποιον παράγεται από άλλην επιχείρησιν και άλλαι επιχειρήσεις αι όποιαι παράγουν προϊόντα από την πρώτην ύλην έως την τελικήν των μορφήν. Η συγκρότησις των διαφόρων επιχειρήσεων διαφέρει ώς προς την όλοκληρώσιν. Η σύγκρισις και ή μέτρησις τής στάθμης τής Παραγωγικότητος των διαφόρων επιχειρήσεων διαφόρου βαθμού όλοκληρώσεως, του αύτου προϊόντος είναι προβληματική, διότι εις επιχείρησιν περισσοτέρων σταδίων έπεξεργασίας δέν είναι δυνατή ή μέτρησις τής ειδικής εργασίας διά τó προϊόν, τής αναγκαιούσης διά τó στάδιον τούτο τής έπεξεργασίας.

Ός προς την μέτρησιν τής καταβληθείσης Έργασίας τὰ προβλήματα τὰ όποια γεννώνται είναι τὰ ακόλουθα :

α) Έν πρώτοις πρέπει νά γίνη διάκρισις μεταξύ τής Ά μ έ σ ο υ Έ ρ γ α σ ί α ς, δηλαδή εκείνης ή όποια καταβάλλεται υπό των άπασχολουμένων διά την παραγωγήν του προϊόντος, ήτοι διά την κατασκευήν και τας μεταφοράς του προϊόντος εις όλα τὰ στάδια τής παραγωγής, δηλαδή την λεγομένην travail brut, από εκείνην ή όποια έμμέσως καταβάλλεται υπό τής επιχειρήσεως διά την όλην λειτουργίαν τής επιχειρήσεως και ή όποια μαζί με την άμεσον εργασίαν αποτελούν την όλικήν εργασίαν (travail integral). Δέν πρέπει νά ύπάρξη κανείς δισταγμός ώς προς την προτίμησιν τής όλικής εργασίας διότι και ή έμμεσος εργασία είναι αναγκαία διά την όλην λειτουργίαν τής επιχειρήσεως και την παραγωγήν των προϊόντων.

β) Τó δεύτερον πρόβλημα τó όποιον εμφανίζεται κατά την μέτρησιν τής εργασίας είναι εάν θά μετρηθή ή εργασία ή όποια κατεβλήθη καθ' όλα τὰ

στάδια τῆς παραγωγῆς τοῦ προϊόντος ἢ μόνον ἡ ἐργασία ἡ ὁποία κατεβλήθη, διὰ τὸ στάδιον τῆς παραγωγῆς τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς ὁποίας μετῶμεν τὴν στάθμην τῆς Παραγωγικότητος.

Ἐπιστημονικῶς καὶ πρακτικῶς ἐνδείκνυται ἡ προτίμησις τῆς δευτέρας μεθόδου, δηλαδὴ ἡ μέτρησις τῆς «προστεθείσης» ἐργασίας added labour. Ἡ μέθοδος αὕτη εἶναι μὲν ἀπλουστερα, ἀλλὰ ἐπιβάλλεται προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν εἰδίκευσιν τοῦ προϊόντος, τοῦ ὁποίου θέλομεν νὰ μετρήσωμεν τὴν στάθμην τῆς Παραγωγικότητος.

γ) Ὡς πρὸς τὴν μονάδα μετρήσεως τῆς ἐργασίας δύναται νὰ ληφθῆ ὡς βᾶσις («ὁ ἐργάτης», ἢ «ἡ ὥρα ἐργασίας», ἢ ἡ «ἐβδομάς ἐργασίας»). Τοῦτο ἐναπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ μετῶντος καὶ ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως τῆς συγκρίσεως.

δ) Ἄλλο πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἐμφανίζεται κατὰ τὴν μέτρησιν τῆς ἐργασίας ἔχει τὸν λόγον του εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἡ καταβληθεῖσα ἐργασία παρουσιάζεται συνήθως ὡς ὁμοιογενῆς ὁλότης, (homogeneous entity). ἐνῶ θὰ πρέπει κατὰ τὴν μέτρησιν νὰ γίνεται διάκρισις τῆς ἐργασίας τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῶν γυναικῶν, τῆς κανονικῆς ἐργασίας ἀπὸ τὴν ἐργασίαν ὑπερωρίας. Ἡ σύγκρισις τῆς στάθμης δύο περιπτώσεων, τῆς μιᾶς μὲ βᾶσιν τὴν ἐργασίαν ἀνδρῶν καὶ τῆς ἄλλης μὲ βᾶσιν τὴν ἐργασίαν γυναικῶν δὲν θὰ μᾶς δώσῃ ὀρθὰ συμπεράσματα. Ὅταν ἡ ἐργασία εἶναι μικτή, ὡς συνήθως εἶναι, τότε δὲν δύναται νὰ γίνῃ διάκρισις⁹.

Διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκτίμησιν καὶ μέτρησιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος χρειάζονται ποσότητες ὁμοιογενεῖς (homogeneous) τῆς Παραγωγῆς καὶ τῆς Ἐργασίας.

Ἐὰν δὲ ποσότητες δὲν εἶναι ὁμοιογενεῖς καὶ ἔχωμεν ἀνάγκην τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος, τότε μετατρέπομεν τὰ ποσὰ εἰς ὁμοιογενεῖς ποσότητας, ἤτοι εἰς χρηματικὰς ἀξίας, καὶ τότε πλεον προσδιορίζομεν τὴν στάθμην εἰς ἀξίας, ὅπως προτείνει ὁ καθηγητῆς J. Fourastié, «La Productivité», 1952, p. 49, ὁ Colin Clark, op. cit., ὁ Dayre, «La Productivité».

Ὁ ἀπλούστερος τρόπος μετρήσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος εἶναι μέτρησις εἰς ἀπολύτους ἀριθμούς καὶ ὄχι εἰς δείκτας καὶ τιμαριθμούς. Ἡ μέθοδος αὕτη εἶναι εὐχερεστερα καὶ διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις. Ἡ ἀναγωγή τῶν ὑπολύπων ἀριθμῶν εἰς τιμαριθμούς καὶ δείκτας εἶναι ἔργον τῆς Ἐπιστήμης.

Ὁ κοινότερος τρόπος εἶναι ἡ σύγκρισις δύο ἢ περισσοτέρων περιόδων (ἐτῶν) τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως, ὁμάδος ἐπιχειρήσεων, ἢ τοῦ ἰδίου οἰκονο-

9. «The nature of the available statistics usually does not permit any distinction to be made between hours of different intensity or hours of different kinds of workers Measurement of Productivity O.E.E.O., p. 15 etc.

μικροῦ κλάδου. Εὐρίσκεται δηλαδή ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος τῆς σειρᾶς τῶν ἐτῶν καὶ γίνεται οὕτως ἡ σύγκρισις ἢ ὅποια δεικνύει τὴν πορείαν τῆς Παραγωγικότητος.

* Ἄλλος τρόπος εἶναι ἡ σύγκρισις τῆς στάθμης κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον διαφόρων ἐπιχειρήσεων ἢ κλάδων ἢ ομάδων ἐπιχειρήσεων.

Κάθε ἐπιχείρησις, ἰδιαιτέρως ὅμως αἱ μεγάλαι ἐπιχειρήσεις δύνανται καὶ πρέπει νὰ παρακολουθοῦν τὴν ἐξέλιξιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος των. Ἡ ἐργασία αὕτη δὲν ἐμφανίζει δυσκολίας, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων αἱ ὅποια παράγουν διάφορα καὶ ἀνομοιογενῆ προϊόντα, ἀλλὰ καὶ τότε δὲν εἶναι ἀνέφικτος ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος ἐκάστου εἶδους, δι' ἀπομονώσεως ἐκάστου σταδίου παραγωγῆς καὶ ἐκάστου προϊόντος.

Εἰς τὴν περίπτωσιν μετρήσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος ομάδος ἐπιχειρήσεων ἢ οἰκονομικῶν κλάδων ἐμφανίζονται πολλαὶ δυσκολίαι. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὕτην ἡ κρατικὴ ὑπηρεσία (ἐπιμελητήρια, Κέντρον Παραγωγικότητος ἢ ἄλλη ὑπηρεσία) ὑποβάλλει εἰς τὰς σχετικὰς ἐπιχειρήσεις ἐρωτηματολόγιον εἰς τὸ ὅποιον πρέπει :

- α) Νὰ καθορίζεται σαφῶς τὸ προϊόν ἢ τὰ προϊόντα περὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐρευνα.
- β) Νὰ διατυποῦται ἡ ἐξέλιξις τῆς Παραγωγῆς ἐπὶ μίαν σειρὰν ἐτῶν.
- γ) Νὰ ἀναγράφωνται αἱ συνολικαὶ ἄμεσοι ὥραι ἐργασίας αἱ καταβληθεῖσαι διὰ τὴν παραγωγὴν (κατὰ μίαν ὀρισμένην χρονικὴν περίοδον).
- δ) Νὰ ἀναγράφωνται αἱ συνολικαὶ ἔμμεσοι ὥραι ἐργασίας διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν σχετικῶν προϊόντων, καὶ
- ε) Νὰ ἀναγράφωνται ἡ πλήρης δυναμικότης τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἡ χρησιμοποιηθεῖσα δυναμικότης αὐτῆς, ὥστε νὰ εἶναι εὐκόλος ἡ σύγκρισις τῆς ἀνωτάτης στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς ἐπιχειρήσεως (capacity maxima) πρὸς τὴν χρησιμοποιηθεῖσαν δυναμικότητα (used capacity).

Τὰ στοιχεῖα ταῦτα ἀφοῦ συλλεγοῦν καὶ ἐλεγχθοῦν κατατάσσονται καταλλήλως ἀπαρτίζοντα τὸ στατιστικὸν ὕλικόν ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξάγεται ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος τῶν ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων ἢ κλάδων.

Αἱ ἐπιχειρήσεις παρακολουθοῦσαι τὴν στάθμην τῆς Παραγωγικότητος των καὶ συγκρίνουσαι ταύτην πρὸς τὴν στάθμην ἄλλων ἐπιχειρήσεων, ἡμεδαπῶν ἢ ἀλλοδαπῶν, δύνανται νὰ ἐκτιμήσουν τὴν θέσιν των ἀπὸ ἀπόψεως ἀποδόσεως.

14. Παραγωγικότης τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὡς Ὀλότῃτος.

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τοῦ II. Κεφαλαίου διεπιστώσαμεν τὴν ὑπαρξιν ὀρισμένων οὐσιωδῶν συντελεστῶν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος οἰασθήποτε χώρας. Οἱ συντελεσταὶ οὗτοι ἐπιδρῶν ἐπὶ τῆς Παραγωγικότητος οἰασθήποτε οἰκονομικῆς μονάδος καὶ οἰασθήποτε χώρας.

Εἰς τὴν προηγουμένην παράγραφον τοῦ παρόντος κεφαλαίου ἔρευνησαμεν τὸν προσδιορισμὸν καὶ τὴν μέτρησιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς οικονομικῆς μονάδος. Εἰς τὴν παροῦσαν παράγραφον θὰ ἐρευνησωμεν τὸν προσδιορισμὸν καὶ τὴν μέτρησιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς ἐθνικῆς οικονομίας ὡς ὁλότητος.

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τοῦ II. κεφαλαίου ἔχομεν ἤδη τὸ γενικὸν διάγραμμα τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς ἐθνικῆς οικονομίας τὸ ὁποῖον χαράσσουσιν οἱ ὀκτῶ συντελεσταὶ διὰ κάθε χώραν.

Ἦδη θὰ εἰσέλθωμεν εἰς λεπτομερεστέραν ἀνάλυσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὡς ὁλότητος.

Κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ συλλάβωμεν τὴν Καταβολὴν (Input) καὶ τὸ παραγωγικὸν ἀποτέλεσμα (Output) τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας διὰ νὰ προσδιορίσωμεν τὴν στάθμην τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Οὕτω ἡ Καταβολὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς παραγωγικὰς δαπάνας, ἢ ἄλλως τὸ λεγόμενον Κοινωνικὸν Κόστος. Τὸ Κοινωνικὸν Κόστος ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν Καταβολὴν τῆς Ἐργασίας, ἥτοι τοὺς μισθοὺς, ἀπὸ τὴν Καταβολὴν τοῦ Κεφαλαίου, ἥτοι τοὺς τόκους καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας δαπάνας ἥτοι φόρους κλπ.

Τὸ σύνολον τῶν παραγωγικῶν δαπανῶν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἀποτελεῖ καὶ τὸ κριτήριον, ἥτοι τὸν Παρονομαστὴν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος, τὸν ὁποῖον παριστῶμεν διὰ τοῦ συμβόλου Δ.

Τὸ Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Εἰσόδημα τῆς ἰδίας χρονικῆς περιόδου ἀποτελεῖ τὴν Ἀπόδοσιν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τὸ ὁποῖον παριστῶμεν διὰ τοῦ συμβόλου Ε.

Οὕτω ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δύναται νὰ παρασταθῇ ὡς $\frac{Ε}{Δ} = επ$:

Δύναται ὁμοίως τὸ κριτήριον (δηλαδὴ ὁ παρονομαστής) τῆς Ἐθνικῆς Παραγωγικότητος νὰ περιορισθῇ εἰς ἓνα μόνον συντελεστὴν ἥτοι εἰς τὴν Ἐργασίαν. Τότε τὸ Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Εἰσόδημα θὰ εἶναι τὸ παραγωγικὸν ἀποτέλεσμα (Ε) καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπασχολουμένων ὁ παρονομα-

στής Δρ, ἥτοι ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος θὰ εἶναι $\frac{Ε}{Δρ} = επ'$. Ἦτοι τὸ Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Εἰσόδημα διαιρεῖται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων καθ' ὅλον τὸ ἔτος.

Δι' ἀκριβέστερον μάλιστα καθορισμὸν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δύναται νὰ ληφθῇ ὡς κριτήριον τὸ σύνολον τῶν ὥρῶν Ἐργασίας αἱ ὁποῖαι κατεβλήθησαν καθ' ὅλον τὸ ἔτος ὑπὸ τῶν

ἀπασχοληθέντων, ἥτοι $\frac{Ε}{Δρω} = επ''$.

Δυνάμεθα επίσης να μετρήσωμεν τὴν στάθμην τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετὰ τὴν ἀξίαν τοῦ χρησιμοποιηθέντος Κεφαλαίου. Ἐπειδὴ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Παραγωγικότητα τὸ παραγωγικὸν ἀποτέλεσμα μετρεῖται εἰς ἀξίαν (χρηματικὴν), εἶναι εὐκολος ἢ ἀνεύρεσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος ὅταν γνωρίζομεν τὴν ἀξίαν τοῦ χρησιμοποιηθέντος Κεφαλαίου. Πρακτικῶς ὅμως ἡ μέθοδος αὕτη εἶναι ἀδύνατος, διότι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ μέτρησις τῆς ἀξίας τοῦ χρησιμοποιηθέντος Κεφαλαίου.

Θεωρητικῶς ὅμως ἡ μέθοδος αὕτη ἔχει ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον. Ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἀποκαλύπτει τὴν ἐπισημονικὴν καὶ ὀρθολογιστικὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ἐννοοῦμεν δὲ ὡς ὀρθολογιστικὴν ὀργάνωσιν τὴν ὀργάνωσιν τῶν οἰκονομικῶν μονάδων, τὴν ὀργάνωσιν τῆς δημοσίας (κρατικῆς) οἰκονομίας καὶ τὴν στατικὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν ὡς ὀργάνωσιν τῆς ἔθνικῆς οἰκονομίας, ταῦτα δὲ πάντα ἐν τῷ συνόλῳ.

Ἐπίσης τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας σημαίνει καλύτεραν χρησιμοποίησιν τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς χώρας. Δηλαδή διὰ τῆς καλύτερας χρησιμοποίησεως τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς αὐξάνει τὸ Ἀκαθάριστον Εἰσοδήμα καὶ οὕτω ὑψοῦται ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Μετὰ τὸ maximum τῆς ἀποδόσεως τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς, ὑποτιθεμένης τῆς λειτουργίας τῶν ὀκτώ συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος, ἔχομεν τὴν maximum στάθμην τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Πτώσις τοῦ Ἀκαθάριστου Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος σημαίνει χειροτέρευσιν τῆς ὀργανώσεως τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ κάμψιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἡ λεγομένη ἐξυγιάνσις τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας σημαίνει πολιτικὴ μείωσις τῶν παραγωγικῶν δαπανῶν, δηλαδή ἐλαττώσεως τοῦ Κοινωνικοῦ Κόστους τῆς Παραγωγῆς, δηλαδή σημαίνει ὑψοῦσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος.

Ἡ πολιτικὴ ὅμως μείωσις τοῦ Κοινωνικοῦ Κόστους (ἐλαττώσεως δηλαδή τῶν παραγωγικῶν δαπανῶν), πρέπει νὰ συνοδεύεται συγχρόνως μετὰ πολιτικὴν ἐπεκτάσεως οἰκονομικῆς. Διότι εἰς τὴν περιορισθῆ μόνον εἰς τὴν μείωσιν τοῦ Κοινωνικοῦ Κόστους, εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τεχνολογικὴ ὑποαπασχόλησιν, περιορισμὸν τῆς συνολικῆς Ἐνεργου Ζητήσεως καὶ συστολὴν τῆς Παραγωγῆς, ἀκολούθως δὲ πτώσιν τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμόζετα πολιτικὴ οἰκονομικῆς ἐξυγιάνσεως. Ἀντιθέτως ὀφείλομεν νὰ ἀποβλέπωμε πάντοτε εἰς τὴν καλύτεραν ὀργάνωσιν τῆς οἰκονομίας, ὅπερ σημαίνει ἐλάττωσιν πάσης περιττῆς δαπάνης. Πρέπει ὅμως συγχρόνως νὰ προσέχωμεν καὶ εἰς τὴν σταθερὰν διατήρησιν τῆς Ἰσορροπίας Παραγωγῆς (ἀξίας παραγωγῆς) καὶ τῆς Ἐνεργου Ζητήσεως τῆς Οἰκονομίας.

15. Συγκρίσεις της Διεθνούς Παραγωγικότητας της Έργασίας

Ἡ σύγκρισις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῶν διαφόρων χωρῶν παρουσιάζει ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως καί, ἀπὸ ἄλλης σκοπιᾶς ρίπτει νέον φῶς ἐπὶ τοῦ δλου θέματος τῆς Παραγωγικότητος.

Ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος παρουσιάζει μεγάλην διαφορὰν ἀπὸ χώρας εἰς χώραν καὶ ὀφείλεται ὅπως ἀνελύσαμεν εἰς τὸ II. κεφάλαιον εἰς τὴν διαφορὰν τῆς ἀποδόσεως τῶν ὀκτῶ συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος ἀπὸ χώρας εἰς χώραν.

Εἰς τὴν παροῦσαν παράγραφον θὰ ἐρευνήσωμεν τὸν τρόπον τῆς συγκρίσεως τῆς στάθμης τῶν διαφόρων χωρῶν καὶ θὰ προσπαθῶμεν νὰ ἐξαγάγωμεν τὰ συμπεράσματα τὰ ὁποῖα ἀνακύπτουν ἐκ τῆς συγκρίσεως.

Στατιστικὰ στοιχεῖα διὰ τὸ θέμα τοῦτο θὰ ἀντλήσωμεν ἀπὸ τὸ μνημειῶδες ἔργον τοῦ Colin Clark, «The Conditions of Economic Progress», 1951.

Ἡ σύγκρισις τῆς Παραγωγικότητος δύο ἢ περισσοτέρων χωρῶν ἀφορᾷ τὴν Παραγωγικότητα τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τῶν χωρῶν αὐτῶν ὡς ὅλο-τ ἡ τ ω ν. Κατὰ συνέπειαν εἰς τὴν παράγραφον αὐτὴν προϋποτίθενται καὶ ὅσα ἐλέχθησαν εἰς τὴν προηγουμένην παράγραφον.

Διὰ νὰ συγκρίνωμεν τὴν στάθμη τῆς Παραγωγικότητος διαφόρων χωρῶν πρέπει νὰ ἔχωμεν ἐν κοινὸν μέτρον διὰ τὴν μέτρησιν τῆς Παραγωγῆς. Ἐπειδὴ ἡ ὅλη Παραγωγή εἶναι ἀνομοιογενής, ἀνάγεται εἰς χ ρ η μ α τ ι κ ῆ ν ἄ ξ ῖ α ν διὰ τὴν ὁμοιογένειαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκάστη χώρα ἔχει ἰδίαν νομισματικὴν μονάδα καὶ ἴδιον μέτρον τῆς ἀξίας, τὸ ὁποῖον διαφέρει ἀπὸ τὰ μέτρα τῶν ἄλλων χωρῶν, προκύπτει ἡ ἀνάγκη ἐνὸς κοινοῦ μέτρου διὰ τὴν μέτρησιν τῆς ἀξίας τῆς Παραγωγῆς τῶν διαφόρων χωρῶν.

Διὰ τὴν σύγκρισιν τῆς ἀξίας τῆς Παραγωγῆς τῶν διαφόρων χωρῶν ὁ Colin Clark ἐχρησιμοποίησε τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὀνομασθεῖσαν Διεθνῆ Μονάδα International Unit I. U.

Ἡ I. U. εἶναι ἡ ἀγοραστικὴ ἀξία ἐνὸς δολλαρίου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὴν περίοδον 1925-34.

Μὲ τὴν βασικὴν αὐτὴν μονάδα μετρήσεως καὶ συγκρίσεως ὁ Colin Clark προέβη εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος (The Real National Product) καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν μέτρησιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος πολλῶν χωρῶν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν.

Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος πρέπει νὰ ἔχωμεν τὸ πραγματικὸν εἰσόδημα τὸ παραχθὲν ἐντὸς τῆς χώρας καὶ δὲν πρέ-
«ΑΡΧΕΙΟΝ» Δ. Ε. Κολιτσουάκη, Τόμ. 41ος (1961), Τεύχ. Γ' 4

πει να λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς μεταβολὰς τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος τὰς ἐπερχομένας ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν συναλλαγῶν αὐτῆς. Διότι ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος δὲν ἀποβλέπει νὰ σταθμίση τὸν προσφερόμενον πλοῦτον μιᾶς χώρας κατὰ μίαν περίοδον, ἀλλὰ νὰ μετρήσῃ τὴν δυναμικότητα τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων εἰς ἀπόδοσιν ἀγαθῶν. Ἐὰν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ ἐπερχόμεναι μεταβολαὶ εἰς τὸ Ἐθνικὸν Εἰσόδημα ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν συναλλαγῶν τῆς χώρας δὲν θὰ ἔχωμεν ἀκριβῆ προσδιορισμὸν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος, διότι θὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ἀγαθὰ τὰ ὅποια δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς δυναμικότητος τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς χώρας.

Ἐὰν ὁμως θεωρηθῇ ἡ Οἰκονομικὴ Πολιτικὴ, ὡς ὀργάνωσις τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, συντελεστῆς τῆς Παραγωγικότητος, ὡς ὑποστηρίζομεν, τότε κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας πρέπει νὰ λαμβάνεται ὡς παραγωγικὸν ἀποτέλεσμα, ὀλόκληρον τὸ Ἐθνικὸν Εἰσόδημα καὶ ὄχι μόνον τὸ Ἐθνικὸν Προϊόν.

Ὁ Colin Clark ὀρθῶς διακρίνει τὸν Ἀπασχολούμενον Πληθυσμὸν (Occupied Population) ἀπὸ τὸν πράγματι ἐργαζόμενον πληθυσμὸν ἀπὸ τὴν δευτέραν κατηγορίαν ἐλλείπει ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνέργων. Ὡς κριτήριον δηλαδὴ λαμβάνεται ὄχι ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἀπασχολουμένων, ἀλλὰ ὁ ἀριθμὸς τῶν πράγματι ἐργαζομένων.

Βάσει τῶν ἀνωτέρω προϋποθέσεων ὁ Colin Clark ἠρεύνησε διεξοδικῶς τὸ θέμα τῶν Διεθνῶν Συγκρίσεων τοῦ Πραγματικοῦ Ἐθνικοῦ Προϊόντος κατὰ «ἐργάτην-ῶραν», «International Comparisons of Real National Product for man-hour worked», εἰς τὸ III. κεφάλαιον τοῦ μνημονευθέντος ἔργου του.

Ἐκ τῶν διεσπαρμένων εἰς τὸ ἔργον του σχετικῶν στοιχείων κατηρτίσαμεν τὸν κατωτέρω πίνακα ὁ ὅποιος δεικνύει τὴν στάθμην τῆς Παραγωγικότητος τῶν ἀναφερομένων χωρῶν μὲ βάσιν τὴν Διεθνῆ Μονάδα (I.U.).

Ἑνωμένα Πολιτεῖαι Ἀμερικῆς

Ἔτη	Εἰσόδημα εἰς δισεκατ. I. U.	Ἀπασχόλ. πραγματικῆ εἰς ἑκατ.	Παραγωγή ἐτησίως κατὰ ἐργάτην	Παραγωγή κατὰ ὥραν ἐργασθεῖσ.	Μέσαι ἐργασθ. ὥραι κατὰ ἐργάτην
1800	—	1.68	786	0.229	
1850	—	7.39	828	0.241	
1900	38.9	29.50	1.319	0.463	
1920	59.9	39.90	1.501	0.610	
1940	104.6	49.20	2.126	0.997	
1947	152.7	59.50	2.566	1.186	

Μεγάλη Βρεταννία

1800	—	—	—	—	
1850	7.40	10.47	707	0.230	
1900	12.63	15.00	842	0.301	
1920	20.95	17.71	1.159	0.482	
1940	31.33	21.50	1.458	0.570	
1947	30.14	21.80	1.383	0.588	

Γαλλία

1800	2.30	11.30	248	0.069	3.600
1850	4.85	14.00	426	0.118	3.600
1900	9.00	16.70	597	0.197	3.030
1920	10.14	17.70	616	0.244	2.520
1930	13.13	18.00	761	0.306	2.487
1938	11.91	17.30	715	0.362	1.977

Γερμανία

1805	—	—	114	0.034	3.366
1854	4.16	10.70	406	0.121	3.366
1900	14.57	18.21	820	0.259	3.160
1925	17.30	27.80	643	0.274	2.345
1930	19.58	25.98	776	0.344	2.258
1935	23.67	25.74	943	0.415	2.268

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος προκύπτουν ἐνδιαφέροντα συμπεράσματα :

Ἐν πρώτοις παρατηρεῖται ἀλματώδης ὑψωσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἡ ὁποία ἐντὸς 147 ἐτῶν ἐξαπλασιάσθη, ἦτοι ἀπὸ 0.229 I.U. παραγωγῆς κατὰ ἐργάτην-ῶραν τὸ 1800 ἀνῆλθεν εἰς 1.186 I.U. τὸ 1947.

Κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον ἡ στάθμη τῆς Μεγ. Βρετανίας ηὔξηθη κατὰ δύο καὶ ἡμισείαν φορές, ἦτοι ἀπὸ 0.230 I.U. ἐφθασε τὰς 0.588.

Σήμερον δὲ ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος τῶν Η.Π.Α. εἶναι διπλασία τῆς Μεγ. Βρετανίας μολονότι καὶ αἱ δύο χῶραι εἶναι βιομηχανικῶς ἀνεπτυγμέναι.

Κατὰ τὴν περίοδον 1800-1938 ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος τῆς Γαλλίας ἐπενταπλασιάσθη, ἦτοι ἀπὸ 0.069 I.U. κατὰ ἐργάτην-ῶραν, ἐφθασε τὰς 0.362.

Ἐν σχέσει ὁμως πρὸς τὴν στάθμην τῆς Παραγωγικότητος τῶν Η.Π.Α. τὸ ἔτος 1938 ἦτο τὸ 1/4 αὐτῆς, ἦτοι ἡ στάθμη τῶν Ἡ.Π. τὸ 1938 ἦτο τετραπλασία τῆς στάθμης τῆς Γαλλίας.

Κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον, ἦτοι ἀπὸ 1800-1938 ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος τῆς Γερμανίας ἐπολλαπλασιάσθη δώδεκα καὶ ἡμισείαν φορές. Μέχρι δὲ τοῦ 1938 ἦτο ἀνωτέρα τῆς στάθμης τῆς Γαλλίας, ὑστέρεε σημαντικῶς τῆς στάθμης τῆς Μεγ. Βρετανίας καὶ ἦτο τὸ 1/3 τῆς στάθμης τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἦτοι ἡ τῶν Η.Π.Α. ἦτο τριπλασία τῆς στάθμης τῆς Γερμανίας, μολονότι καὶ ἡ Γερμανία εἶναι χώρα βιομηχανικῶς ἀνεπτυγμένη.

Διὰ νὰ ἔχωμεν μίαν συνοπτικὴν εἰκόνα τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῶν ἄλλων χωρῶν μεταπολεμικῶς ἀναφερόμεν ὅτι ἡ Παραγωγικότης κατὰ ἐργάτην-ῶραν εἰς Διεθνῆ Μονάδα I.U. ἦτο ὡς ἐξῆς : Τοῦ Καναδᾶ 0.964, τοῦ Βελγίου 0.316, τῆς Ὀλλανδίας (1938) 0.445, τῆς Ἑλβετίας ἀπὸ 0.370 τὸ 1937 ἔπεσεν εἰς τὰς 0.285 τὸ 1943, τῆς Ἰταλίας (1947) 0.142, τῆς Νορβηγίας 0.372, τῆς Δανίας 0.330, τῆς Σουηδίας 0.406, τῆς Οὐγγαρίας 0.153, τῆς Ἰαπωνίας 0.181, τῆς Αὐστραλίας 0.690, τῆς Νέας Ζηλανδίας 1.067.

Ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος τῶν γεωργικῶν καὶ τῶν ὑποαναπτύκτων χωρῶν εἶναι χαμηλὴ ἐνῶ ἡ τῶν βιομηχανικῶν χωρῶν εἶναι ὑψηλή.

Ἡ σχέσις μεταξύ χαμηλῆς στάθμης Παραγωγικότητος καὶ ὑποαναπτύξεως εἶναι σχέσις ἀλληλεξαρτήσεως καὶ ἀλληλεπιδράσεως, τῆς ἀρχικῆς αἰτίας εὐρισκομένης εἰς τὴν πλευρὰν τῆς χαμηλῆς στάθμης Παραγωγικότητος.

Ἐφ' ὅσον ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος εἶναι χαμηλὴ, δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀνάπτυξις τῆς καθυστερημένης χώρας. Ἐνῶ ἡ ὑψηλὴ στάθμη Παραγωγικότητος ἀποτελεῖ τὸν σπουδαιότερον λόγον τῆς ταχείας ἀναπτύξεως μιᾶς χώρας.

Τὸ φαινόμενον τῆς Νέας Ζηλανδίας ἀποτελεῖ ἐξαιρέσειν διότι, μολονότι εἶναι χώρα γεωργικῆ, ἔχει πολὺ ὑψηλὴν στάθμην Παραγωγικότητος, ἐρχομένη

δευτέρα προηγουμένων τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ λόγοι τῆς ὑψηλῆς στάθμης τῆς Νέας Ζηλανδίας πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν ἀπόδοσιν τῶν ὀκτῶ συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος ὡς ἀνελύθησαν εἰς τὸ II. κεφάλαιον.

V. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΣ

16. Οικονομικὴ Ἴσορροπία καὶ Πλήρης Ἀπασχόλησις.

Πᾶσα Οἰκονομία ἀναλόγως τῶν χρησιμοποιουμένων ποσοτήτων τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς, δεδομένης τῆς Τεχνικῆς στάθμης καὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν ὀκτῶ συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος, προσδιορίζει ὠρισμένον ἀριθμὸν ἀπασχολουμένων. Ὄταν ἡ συγκεκριμένη Οἰκονομία εὑρίσκειται ἐν κανονικῇ λειτουργίᾳ καὶ ἐν Ἴσορροπία, διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ μεγίστου τῶν διαθέσιμων Παραγωγικῶν Δυνάμεων, ἐπιτυγχάνει τὸν μέγιστον ἀριθμὸν τῶν ἀπασχολουμένων.

Οὕτω ἡ Πλήρης Ἀπασχόλησις εἶναι ἓνας ἰδεατὸς ἀριθμὸς ἀπασχολουμένων εἰς μίαν συγκεκριμένην στιγμήν καὶ ὑπὸ κανονικὴν λειτουργίαν τῆς Οἰκονομίας.

Ὑπὸ πλήρη Ἀπασχόλησιν μία Οἰκονομία, δεδομένης τῆς Ἀποδόσεως ἐνὸς ἐκάστου τῶν ὀκτῶ συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος, ἐπιτυγχάνεται ὠρισμένη στάθμη Παραγωγικότητος. Κάθε χώρα ἔχει τὴν ἰδικήν της στάθμην Παραγωγικότητος καὶ τὴν ἰδικήν της ποσότητα ἐργατικῆς Ἀπασχολήσεως, λόγῳ τῶν ἐπικρατουσῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν ἐν αὐτῇ.

Ὄταν ὁμοῦς ἡ Οἰκονομία εὑρίσκειται ἐν Ὑποαπασχολήσει συνεπείᾳ ὑφισταμένης ἀνωμαλίας εἰς τὴν οἰκονομικὴν λειτουργίαν, τότε προσδιορίζεται ἰδιαιτέρα στάθμη Παραγωγικότητος.

Κατὰ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ θέματος τῆς Παραγωγικότητος προϋποτίθεται ὑφισταμένη (assumption) ἡ Πλήρης Ἀπασχόλησις τῶν Παραγωγικῶν Δυνάμεων καὶ ἰδίως τῆς Ἔργασίας.

Σκοπὸς καὶ ἀποτέλεσμα τῆς Ἴσορροπούσης οἰκονομικῆς λειτουργίας εἶναι ἡ Πλήρης Ἀπασχόλησις τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς καὶ ἰδιαιτέρως τῆς Ἔργασίας. Μὲ τὴν Πλήρη Ἀπασχόλησιν τῶν Παραγωγικῶν Δυνάμεων (δηλ. τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς), ἡ οἰκονομία εὑρισκομένη ἐν Ἴσορροπία, ἐπιτυγχάνει τὸ μέγιστον τῆς Ἀποδόσεώς της.

Τὸ θέμα τῆς σχέσεως τῆς Ἀπασχολήσεως καὶ τῆς Παραγωγικότητος ὑφίσταται πέραν τῆς ἐπιτεύξεως τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως. Ὄταν ὑφίσταται κατάστασις Ὑποαπασχολήσεως τῶν Παραγωγικῶν Δυνάμεων, πᾶσα αὐξήσις τῆς Ἀπασχο-

λήσεως προκαλεῖ ἀξίησιν τῆς Ἀποδόσεως, ἡ ἀξίησις ὁμῶς αὕτη τῆς Ἀποδόσεως δὲν προκαλεῖται ἀπὸ ὕψωσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος, ἀλλὰ ἀπὸ χρησιμοποίησιν μεγαλυτέρων ποσοτήτων τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς, ἀπὸ ἀξίησιν δηλαδὴ τῶν Παραγωγικῶν Δυνάμεων.

Μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς ἀρχίζει τὸ στάδιον τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος διὰ τῆς ἀξίησεως τῆς Ἀποδόσεως τῶν ὀκτῶ συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος.

Ἡ ἀξίησις τῆς Ἀπασχολήσεως εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως προκαλεῖ ἀξίησιν τῆς Ἀποδόσεως καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος, ἡ ἀξίησις ὁμῶς αὕτη τῆς Παραγωγῆς, δημιουργεῖ μὲν καλυτέραν ἀναλογίαν μεταξύ Ἀποδόσεως καὶ χρησιμοποιουμένων ποσοτήτων τῶν Παραγωγικῶν Δυνάμεων, δὲν ὀφείλεται ὁμῶς εἰς ὕψωσιν τῆς Ἀποδόσεως τῶν ὀκτῶ συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος, τῆς οἰκονομικῆς μονάδος ἢ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἀλλὰ εἰς χρησιμοποίησιν μεγαλυτέρων ποσοτήτων τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς. Ἐκτὸς ἐὰν μὲ τὴν ἀξίησιν τῶν χρησιμοποιουμένων συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς ἐπιτυγχάνεται συγχρόνως καὶ καλυτέρα ὀργάνωσις αὐτῶν καὶ μεγαλυτέρα ἐξ αὐτῆς Ἀπόδοσις.

Τὸ στάδιον τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος ἀρχίζει μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως, εἴτε εἰς τὴν οἰκονομικὴν μονάδα εἴτε εἰς τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν. Ἐπιτυγχάνεται δὲ αὕτη, ὡς εἶδομεν, διὰ τῆς ἀξίησεως τῆς Ἀποδόσεως τῶν ὀκτῶ συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος.

17. Σχέσις Ἀξίησεως τῶν Συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς καὶ Πλήρους Ἀπασχολήσεως.

Ἀξίησις τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς, δηλαδὴ ἀξίησις τῶν ἐκτελουμένων Ἐπενδύσεων, χωρὶς καμμίαν μεταβολὴν εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ Κεφαλαίου καὶ εἰς τὴν τεχνικὴν στάθμην τῶν παραγωγικῶν ἀγαθῶν, προκαλεῖ πάντοτε ἀξίησιν τῆς Ἀπασχολήσεως.

Ἡ ἀξίησις αὕτη βαίνει προοδευτικῶς ἕως ὅτου ἐπιτευχθῇ ἡ Πλήρης Ἀπασχολήσις. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἡ Ἀπόδοσις τῆς Παραγωγῆς φθάνει τὸ μέγιστον μὲ τὴν δεδομένην ποσότητα καὶ ἀπόδοσιν τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς καὶ τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος.

Ἡ ἀξίησις τῆς ποσότητος τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς προκαλεῖ ἀξίησιν καὶ τῆς ποσότητος τῆς Παραγωγῆς, δηλαδὴ τῆς Ἀποδόσεως. Ἡ

αὔξησις αὐτῆ τῆς Ἀποδόσεως δὲν εὑρίσκεται πάντοτε εἰς τὴν ἰδίαν ἀναλογίαν μὲ τὴν αὔξησιν τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς.

Ὅταν ἡ αὔξησις τῆς Ἀποδόσεως εἶναι κατ' ἀναλογίαν συνεχῶς μεγαλυτέρα τῆς ποσότητος τῶν χρησιμοποιουμένων παραγωγικῶν δυνάμεων (τοῦ Κεφαλαίου) τότε ἔχομεν ἐνώπιόν μας τὸ φαινόμενον τῆς Αὐξούσης Ἀποδόσεως. Ὅταν δὲ ἡ αὔξησις τῆς Ἀποδόσεως εἶναι συνεχῶς μικροτέρα ἐν σχέσει πρὸς τὴν ποσότητα τοῦ χρησιμοποιουμένου Κεφαλαίου, τότε εὑρισκόμεθα πρὸ τοῦ φαινομένου τῆς Ἐλαττουμένης Ἀποδόσεως.

Καὶ εἰς τὴν πρώτην καὶ εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἡ αὐξουσα ἢ ἡ ἐλαττουμένη ἀπόδοσις δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὴν Παραγωγικότητα. Δὲν ἔχομεν δηλαδὴ ὑψωσιν ἢ πτώσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητας, ἀλλὰ ἀλλοίωσιν τῆς σχέσεως μιᾶς μονάδος τοῦ χρησιμοποιουμένου Κεφαλαίου καὶ τῆς Ἀποδόσεως.

Οἱ Νόμοι τῆς Αὐξούσης Ἀποδόσεως καὶ τῆς Ἐλαττουμένης Ἀποδόσεως ἰσχύουν εἰς πᾶσαν ἐπιχείρησιν καὶ εἰς πᾶσαν οἰκονομικὴν μονάδα καὶ δὲν ἀφοροῦν τοὺς συντελεστάς τῆς Παραγωγικότητας τῶν ὁποίων ἡ αὔξησις ἢ ἡ ἐλάττωσις τῆς Ἀποδόσεως προκαλεῖ τὴν ὑψωσιν ἢ τὴν πτώσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητας.

Ἡ αὔξησις τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς, δηλαδὴ τῶν Παραγωγικῶν Δυνάμεων, εἴτε μὲ ἀνάλογον Ἀπόδοσιν τοῦ καταβαλλομένου Κεφαλαίου, εἴτε μὲ ἐλαττουμένην Ἀπόδοσιν, προκαλοῦν αὔξησιν τῆς Ἀπασχολήσεως, ἐὰν ἡ τεχνικὴ σύνθεσις τοῦ Κεφαλαίου παραμένῃ ἢ ἰδία.

Ἡ αὔξησις τῆς Ἀπασχολήσεως εἶναι ταχύτερα καὶ μεγαλυτέρα εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Αὐξούσης Ἀποδόσεως, διότι τότε ἡ Ἀποταμίευσις καὶ ἡ Ἐπένδυσις εἶναι μεγαλυτέρα καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ αὔξησις τῆς Ἀπασχολήσεως μεγαλυτέρα.

Ἐὰν ὑποτεθῆ, δι' ἀφαιρέσεως, ὅτι ἡ σύνθεσις τοῦ Κεφαλαίου καὶ ἡ στάθμη τῆς Τεχνικῆς παραμένουσιν ἀμετάβλητοι κατὰ μίαν μακρὰν περίοδον, ἡ ἀναλογία μεταξὺ Κεφαλαίου, Ἀποδόσεως τῆς Παραγωγῆς καὶ ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένων προσώπων εἶναι ἐπίσης ἀμετάβλητος. Αὐξήσις τοῦ Παραγωγικοῦ Κεφαλαίου σημαίνει καὶ ἀνάλογον αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων προσώπων.

Εἰς τὴν πραγματικότητα, λόγῳ τῆς συνεχοῦς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Τεχνικῆς καὶ τῆς αὐξήσεως τῆς Ἀποδόσεως τοῦ Παραγωγικοῦ Κεφαλαίου, ἡ σχέσις μεταξὺ Ποσότητος Παραγωγικοῦ Κεφαλαίου καὶ Ἀποδόσεως, μετα-

βάλλεται, αύξανομένης τῆς Ἀποδόσεως, ὅπως καὶ ἡ σχέσις μεταξύ Ἀποδόσεως καὶ ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένων, αύξανομένης τῆς Ἀποδόσεως, καθὼς καὶ ἡ σχέσις μεταξύ Παραγωγικοῦ Κεφαλαίου καὶ ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένων, αύξανομένης τῆς ποσότητος τοῦ Κεφαλαίου. Εἰς ἀπολύτους ὁμοίως ἀριθμοὺς αύξάνουν ἀμφοτέρω τὰ ποσὰ τὸ Παραγωγικὸν Κεφάλαιον καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπασχολουμένων.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ὑποανεπτυγμένων χωρῶν, ὅπως ἡ Ἑλλάς, λόγῳ τῆς ἀφθόνου προσφορᾶς ἐργατικῶν χειρῶν μὲ χαμηλὰ σχετικῶς ἡμερομίσθια καὶ μισθοὺς, ἡ αύξησις τοῦ Παραγωγικοῦ Κεφαλαίου προκαλεῖ μεγαλύτεραν αύξησιν τῆς Ἀπασχολήσεως, διότι διὰ τῆς αύξήσεως τοῦ Παραγωγικοῦ Κεφαλαίου ἀξιοποιοῦνται νέα ἐδάφη καὶ οὕτω δημιουργοῦνται περισσότεραι εὐκαιρίαι Ἀπασχολήσεως εἰς τὴν Γεωργίαν (δασοκομίαν, ἀλιείαν κλπ.).

18. Σχέσις μεταξύ τῆς ὑψώσεως τῆς Παραγωγικότητος καὶ τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως.

Ἄς δεχθῶμεν λοιπὸν ὡς δεδομένην τὴν Πλήρη Ἀπασχόλησιν καὶ τὴν στάθμην τῆς Παραγωγικότητος εἰς ὠρισμένον ὕψος.

Ἐὰν τώρα ὑποθέσωμεν ὅτι χρησιμοποιοῦνται παραγωγικὰ μέσα τελειότερας Τεχνικῆς καὶ μεγαλύτερας Ἀποδόσεως, ἢ ἐφαρμόζεται τελειότερα ὀργανώσις μιᾶς ἢ πολλῶν ἐπιχειρήσεων, τότε ἡ συνέπεια αὐτῶν θὰ εἶναι ἡ ἐξοικονόμησις Ἔργασίας, δηλαδὴ ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς ἢ τῶν ἐπιχειρήσεων ἐργατο-ὑπαλληλικῶν χειρῶν.

Καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς μίαν περίοδον ταχείας ἐξελίξεως τῆς Τεχνικῆς ἢ μεγαλύτερας Ἀποδόσεως τῶν παραγωγικῶν μέσων θὰ ἔχωμεν ταχείαν αύξησιν τῆς Ἀνεργίας. Ἔχομεν δηλαδὴ τὸ φαινόμενον τῆς Τεχνολογικῆς Ἀνεργίας.

Τὸ φαινόμενον τῆς Τεχνολογικῆς Ἀνεργίας ἐμφανίζεται εἰς τὴν Οἰκονομίαν ἀνά πᾶσαν στιγμὴν. Ἡ Οἰκονομία ὁμοίως παραλλήλως καὶ συγχρόνως ἐπεκτείνει τὴν Παραγωγὴν διὰ νέων ἐπεκτατικῶν Ἐπενδύσεων καὶ τοιοῦτοτρόπως δημιουργοῦνται νέα εὐκαιρίαι Ἀπασχολήσεως (new jobs), αἱ ὁποῖαι ἀπορροφοῦν ἢ τοὺς δημιουργουμένους τεχνολογικοὺς ἀνέργους ἢ τοὺς ἐμφανιζομένους νέους ἐργατο-ὑπαλλήλους.

Τοιοῦτοτρόπως ἢ διὰ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος προκαλουμένη Τεχνολογικὴ Ἀνεργία ἐξουδετεροῦται ἀνά πᾶσαν στιγμὴν διὰ τῶν δημιουργουμένων νέων εὐκαιριῶν ἐργασίας διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς Παραγωγῆς καὶ ἀποκαθίσταται ἡ Ἴσορροπία τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως.

Εἰς μίαν ὁμοίως ἱστορικὴν περίοδον ταχείας ἀναπτύξεως τῆς Τεχνικῆς καὶ δημιουργίας Τεχνολογικῆς Ἀνεργίας, δταν αὕτη δὲν συνοδεύεται ἀπὸ ἰσοταχείαν ἐπέκτασιν τῆς Παραγωγῆς, προκαλεῖται ἔντονον αἰσθημα ἐναντίον

τῆς Τεχνικῆς Προόδου, ὅπως π.χ. κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Λόρδου Βύρωνος εἰς τὴν Μεγ. Βρετανίαν (1810-1820) ὅτε οἱ ἐργάται κατέστρεφον τὰς μηχανὰς αἱ ὁποῖαι ἐξετόπιζον τοὺς ἐργάτας ἀπὸ τὰς ἐργασίας των. Οἱ καταστροφεῖς εἰσήγοντο καθ' ὁμάδας εἰς τὰ ποινικὰ δικαστήρια ^{9α}.

Ἐὰν λοιπὸν ἡ Τεχνολογικὴ Ἀνεργία δὲν συνοδεύεται μὲ ἐπέκτασιν τῆς Παραγωγῆς καὶ ἀπορρόφησιν τῆς Ἀνεργίας, προκαλεῖται γενικωτέρα διατάραξις τῆς Οἰκονομίας. Διὰ τῆς Τεχνολογικῆς Ἀνεργίας προκαλεῖται ἐλάττωσις τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως, δηλαδὴ τῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως, ἡ ὁποία δύναται νὰ προκαλέσῃ γενικωτέραν διατάραξιν τῆς Ἴσορροπίας καὶ Οἰκονομικὴν Κρίσιν, συνοδευομένην ἢ μὴ ἀπὸ Κυκλικὴν Διακύμανσιν.

Ἡ σύγχρονος ἀπορρόφησις τῆς Τεχνολογικῆς Ἀνεργίας διὰ τῆς παραγωγικῆς ἐπεκτάσεως, ἀποκαθιστᾷ συνεχῶς τὴν διαταρασσομένην Ἴσορροπίαν τῆς Οἰκονομίας, διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἰσορροπιοῦ Ἐνεργοῦ Ζητήσεως.

Διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς Παραγωγῆς ἐπαναφέρεται εἰς τὴν οἰκονομίαν Ἐνεργὸς Ζήτησις ἡ ὁποία ἀποσύρεται συνεπεῖα τῆς δημιουργουμένης Τεχνολογικῆς Ἀνεργίας.

Ἄς ἐξετάσωμεν τώρα τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο θέμα ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας.

Ἐν ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας κατὰ τὴν σημερινὴν περίοδον εἶναι ἡ Ὑποαπασχόλησις καὶ Ἀνεργία. Ἡ Ὑποαπασχόλησις εἶναι συγκεκαλυμμένη Ἀνεργία. Ποῖον λοιπὸν εἶναι τὸ συμφέρον τῆς Ἐθνικῆς μας Οἰκονομίας; ὕψωσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος καὶ ἡ αὐξήσις τῆς Τεχνολογικῆς Ἀνεργίας, ἢ ἡ Ἐπέκτασις τῆς Παραγωγῆς διὰ νέων Ἐπενδύσεων καὶ ἡ αὐξήσις τῆς Ἀπασχολήσεως διὰ τῆς ἐξαλείψεως τῆς Ὑποαπασχολήσεως καὶ τῆς Ἀνεργίας.

Θὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ προβλήματος διὰ μιᾶς ὑποθέσεως.

Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἔθνικὴ μας Οἰκονομία εἶναι κλειστὴ ἀπὸ ἀπόψεως ἐξωτερικῶν συναλλαγῶν, τότε τὸ κριτήριον τῆς ἐφαρμοσθησομένης οἰκονομικῆς Πολιτικῆς, δηλαδὴ ἐὰν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ Ἐπέκτασις τῆς Παραγωγῆς δι' Ἐπενδύσεων ἢ Πολιτικὴ Ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος, θὰ εἶναι τὸ Ἐθνικὸν Εἰσόδημα.

Ἐὰν ἡ Ἐπέκτασις τῆς Παραγωγῆς αὐξάνῃ περισσότερον τὸ Εἰσόδημα

9α. Ὁ Λόρδος Βύρων, λαβὼν ἀφορμὴν, ὑπερησπίσθη εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Λόρδων τοὺς κατηγοροῦντας ἐργάτας.

διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς Ἀπασχολήσεως τότε θὰ προτιμηθῇ ἡ αὔξησις τῶν Ἐπενδύσεων εἰς Παραγωγικὸν Κεφάλαιον καὶ ὁ περιορισμὸς τῶν Ἐπενδύσεων ἀνανεώσεως τοῦ Κεφαλαίου ὑψηλοτέρας Ἀποδόσεως.

Ἄλλὰ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς κλειστῆς Οἰκονομίας μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως τὸ δίλημμα αἴρεται καὶ ἐφαρμόζεται Πολιτικὴ ὑψώσεως τῆς Παραγωγικότητος, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν αὐξάνει τὸ Καθαρὸν Ἐθνικὸν Προϊόν, ἀφ' ἑτέρου βελτιώνει τὸ βιωτικὸν ἐπίπεδον τοῦ Λαοῦ.

Ἐὰν τώρα ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ Ἐθνικὴ μας Οἰκονομία δὲν εἶναι κλειστή, ἀλλὰ εὐρίσκεται εἰς στενάς οἰκονομικὰς σχέσεις μὲ τὸ ἔξωτερικόν ὅπως πράγματι εὐρισκόμεθα, τότε τὸ πρόβλημα εἶναι κάπως δύσκολον καὶ πολύπλευρον.

Ἄς ἐξετάσωμεν ἐν πρώτοις τὴν περίπτωσιν τῶν ἐξαγωγῶν.

Ἡ ἔθνικὴ μας οἰκονομία ἐστηρίζετο πάντοτε καὶ στηρίζεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰς ἐξαγωγάς, ὠρισμένων εἰδῶν, εἴτε διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἀσχολουμένων μὲ τὴν παραγωγὴν τῶν εἰδῶν τούτων, εἴτε διὰ τὴν εἰσαγωγὴν συναλλάγματος. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ ἐλάττωσις τοῦ κόστους Παραγωγῆς, ἡ ὑψωσις δηλαδὴ τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ἀσχολουμένων μὲ τὴν παραγωγὴν τῶν ἐξαγομένων εἰδῶν εἶναι ἀναγκαῖα καὶ κατὰ συνέπειαν ἐπιβάλλεται ἡ συνεχὴς πτώσις τοῦ κόστους, εἰς τρόπον ὥστε τὰ ἐξαγόμενα εἶδη νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ συναγωνισθοῦν ξένα προϊόντα μὲ χαμηλὸν κόστος Παραγωγῆς καὶ χαμηλὰς τιμὰς.

Κατὰ συνέπειαν τὸ κράτος ὀφείλει νὰ ὑποβοηθήσῃ μὲ κάθε μέσον εἰς τὴν ὑψωσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ἀσχολουμένων μὲ τὰς ἐξαγωγάς.

Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ λεχθῇ καὶ διὰ πᾶσαν περίπτωσιν νέας ἐπιχειρήσεως, ἀποβλεπούσης εἰς τὴν ἐξαγωγὴν διαφόρων ἑλληνικῶν προϊόντων. Ἡ χρησιμοποίησις πάσης εὐκαιρίας αὐξήσεως τῆς Ἀποδόσεως καὶ τῶν ὀκτῶ συντελεστῶν τῆς Παραγωγικότητος εἶναι ἀναγκαῖα.

Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ἡ ὑψωσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος ὄχι μόνον διευκολύνει τὰς ἐξαγωγάς καὶ αὐξάνει τὸ Ἐθνικὸν Εἰσόδημα, ἀλλὰ αὐξάνει καὶ τὸ διαθέσιμον συνάλλαγμα τῆς χώρας, τὸ ὁποῖον θὰ διατεθῇ διὰ τὰς εἰσαγωγάς κυρίως Παγίου Παραγωγικοῦ Κεφαλαίου καὶ πάσης φύσεως παραγωγικῶν ἀγαθῶν.

Τὸ παραγωγικὸν δὲ τοῦτο Κεφάλαιον, εἰσαγόμενον ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, εἶναι εἴτε ἐκτατικῆς φύσεως, χρησιμεύει δηλαδὴ διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς Παραγωγῆς, εἴτε ἐντατικῆς φύσεως, χρησιμεύει δηλαδὴ διὰ τὴν ὑψωσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος.

Τὸ πρόβλημα θὰ προβληθῇ ἀνάγλυφον ἐὰν χρησιμοποιήσωμεν ἐν παράδειγμα. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ὑπάρχει ὠρισμένη ποσότης συναλλάγματος καὶ πρόκειται νὰ διατεθῇ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν δύο εἰδῶν, τὸ ἐν εἶναι μηχαναὶ ἢ ἄλλο Πάγιον Κεφάλαιον μιᾶς νέας ἐπιχειρήσεως διὰ τῆς ὁποίας θ' αὐξηθῇ

ἡ Ἀπασχόλησις, τὸ δὲ ἄλλο εἶδος εἶναι βελτιωμένοι μηχαναὶ παλαιᾶς ἐπιχειρήσεως. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας ἡ διάθεσις τοῦ συναλλάγματος διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Παραγωγικοῦ Κεφαλαίου νέας ἐπιχειρήσεως ἐπιβάλλεται διὰ τὴν αὐξήσιν τῆς Ἀπασχολήσεως. Ἐὰν ὅμως τὸ ἄλλο εἶδος τῶν εἰσακτέων παραγωγικῶν ἀγαθῶν ἀφορᾷ τὴν Σταφίδα, τὰ Καπνὰ ἢ τὸ Ἐλαιον, τῶν ὁποίων ἐπιδιώκεται ἡ αὐξήσις τῶν ἐξαγωγῶν, τότε θὰ προσπαθήσωμεν νὰ διαθέσωμεν μέρος τοῦ συναλλάγματος διὰ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ τῶν εἰδῶν τούτων. Ἀλλὰ προηγεῖται ἡ διάθεσις συναλλάγματος διὰ τὴν εἰσαγωγὴν παραγωγικῶν ἀγαθῶν διὰ τὴν Ἐπέκτασιν τῆς Παραγωγῆς.

Τὸ θέμα εἶναι σαφές καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ἐμφανίσεως προβλήματος διαζεύξεως. Τὸ κριτήριον τοῦ Ἐθνικοῦ Συμφέροντος εἶναι τὸ μόνον ἀσφαλές ἐναντι τῶν διαφορῶν προβαλλομένων ἀτομικῶν συμφερόντων.

Παρατηροῦμεν λοιπὸν ὅτι, ἐμφανιζομένου τοῦ προβλήματος ἐπιλογῆς μεταξύ ἐπεκτάσεως τῆς Παραγωγῆς καὶ ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος, πρέπει νὰ ἐξετάζηται ἡ συγκεκριμένη περίπτωσις, διὰ νὰ προτιμᾶται τὸ συμφέρον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ δὲν πρέπει νὰ τίθεται μία γενικὴ καὶ ἀφηρημένη Ἀρχὴ ὑπὲρ τῆς Ἐπεκτάσεως ἢ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος.

Ἐὰν π.χ. θέλωμεν νὰ δοκιμάσωμεν, πειραματιζόμενοι, ποῖα ὑψωσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ νέων μηχανικῶν μέσων, ἠμποροῦμεν νὰ χορηγήσωμεν δάνειον εἰς μίαν ἐπιχείρησιν. Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως χορήγησις τοιούτων δανείων εἰς ἐπιχειρήσεις μὴ ἐξαγωγικὰς ὅταν αἱ ἀνάγκαι τῆς οἰκονομίας διὰ τὴν ἐκτατικὴν ἐπέκτασιν καὶ τὴν αὐξήσιν τῆς Ἀπασχολήσεως εἶναι φλέγουσαι.

Ὡστε εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἐπιλογῆς μεταξύ τῆς Ἐπεκτάσεως τῆς Παραγωγῆς καὶ τῆς ὑψώσεως τῆς Παραγωγικότητος, πρέπει νὰ πρυτανεύῃ τὸ Ἐθνικὸν Συμφέρον, ὅπερ, εἰς τελευταίαν ἀνάλυσιν, ἐξυπηρετεῖ καὶ τὰ ἀτομικὰ συμφέροντα, διότι ἡ αὐξήσις τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος καὶ τῆς Ἀπασχολήσεως, προκαλεῖ βελτίωσιν ὅλων τῶν ἀτομικῶν εἰσοδημάτων.

Ὅταν π.χ. ζητῆται συνάλλαγμα διὰ τὴν εἰσαγωγὴν Παγίου Παραγωγικοῦ Κεφαλαίου διὰ τὴν ἀνανέωσιν παλαιῶν μηχανῶν ἐργοστασίου μᾶς ἐπιχειρήσεως μὴ ἐξαγωγικῆς καὶ ἄλλης ἐπιχειρήσεως ἐξαγωγικῆς ἢ ἐπιχειρήσεως ἢ ὅποια πρόκειται νὰ ἰδρῦση ἐργοστάσιον τὸ ὁποῖον θὰ αὐξήσῃ τὴν Ἀπασχόλησιν, θὰ προτιμηθῇ ἡ δευτέρα ἐπιχειρήσις ἢ ἐξαγωγικὴ καὶ ἡ τρίτη ἢ ἐπεκτατικὴ, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ τὸ Ἐθνικὸν Συμφέρον.

Γενικώτερον δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τὰ στατιστικὰ δεδομένα

ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ ὑψωσις τῆς Παραγωγικότητος συνοδεύεται ἀπὸ αὐξησιν τῆς Ἀπασχολήσεως ¹⁰.

Τοῦτο βεβαίως δὲν σημαίνει ὅτι ἡ αὐξησις τῆς Ἀπασχολήσεως ὀφείλεται ἀμέσως εἰς τὴν ὑψωσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος. Τὰ στατιστικὰ δεδομένα δεικνύουν γενικῶς τὴν χρονικὴν συγκυρίαν τῶν δύο κατηγοριῶν, δηλ. τῆς Παραγωγικότητος καὶ τῆς Ἀπασχολήσεως καὶ δὲν σημαίνει ὅτι ἡ αὐξησις τῆς Ἀπασχολήσεως ὀφείλεται εἰς τὴν ὑψωσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος. Ἐμμέσως διὰ τῆς δευτερογενοῦς καὶ τῆς τριτογενοῦς ἐπιδράσεως ἡ αὐξησις τῆς Ἀπασχολήσεως ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν ὑψωσιν τῆς Παραγωγικότητος κυρίως ὁμως ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς Παραγωγῆς.

Χῶραι ὁμως αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἐξασφαλίσει τὴν Πλήρη Ἀπασχόλησιν ἐνδιαφέρονται ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ὑψωσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος καὶ δὲν φοβοῦνται τὴν Τεχνολογικὴν Ἀνεργίαν, διότι ἔχουν τὰ μέσα ν' αὐξάνουν τὴν Ἐνεργὸν Ζήτησιν τῆς Οἰκονομίας των, αὐξησις ἡ ὁποία ἀποκαθιστᾷ τὴν Ἴσορροπίαν τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ἐπιτευχθεΐσης Πλήρους Ἀπασχολήσεως δὲν ὑφίσταται πλέον πρόβλημα Ἀρχῆς ὑψώσεως ἢ μὴ ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος.

Τοῦτο συμβαίνει σήμερον εἰς ὅλα τὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη καὶ εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ὅπου ἡ ὑψωσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος ἐπιδιώκεται διὰ παντὸς τρόπου, διότι οὕτω ἐξασφαλίζεται ἡ συναγωνιστικὴ ἐμπορικὴ ικανότης των καὶ ἡ βελτίωσις τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τῶν Λαῶν των.

Ἐὰν ὁμως διὰ τῆς ὑψώσεως τῆς Παραγωγικότητος δημιουργεῖται Τεχνολογικὴ Ἀνεργία, ἡ ὁποία δὲν δύναται ν' ἀπορροφηθῇ δι' ἐπεκτάσεως τῆς Παραγωγῆς, τότε ἀναστέλλεται ἡ ὑψωσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος διὰ τὴν διατήρησιν τῆς Ἴσορροπίας τῆς Οἰκονομίας καὶ εἰδικώτερον διὰ τὴν διατήρησιν τῆς Ἴσορροπίας τῆς Ἀπασχολήσεως.

Προσωρινὴ ἑλαφρὰ αὐξησις τῆς Τεχνολογικῆς Ἀνεργίας δὲν δημιουργεῖ κινδύνους διαταράξεως τῆς Ἴσορροπίας. Ἐπιβάλλεται ὁμως προσοχὴ διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἐπεκτάσεως τῆς Παραγωγῆς, διότι ἑλαφρὰ Τεχνολογικὴ Ἀνεργία δύναται νὰ προκαλέσῃ σοβαρὰν κρίσιν οἰκονομικὴν, ἐὰν δὲ συμπέσῃ καὶ μὲ τὴν Κυκλικὴν Κύμανσιν, δύναται νὰ προκαλέσῃ γενικωτέραν ἀνατροπὴν τῆς Οἰκονομικῆς Ἴσορροπίας.

10. Premier Rapport du Comité National Français de la Productivité 1950-1953, «Actions et Problèmes de Productivité», Paris, «Les statistiques montrent qu'un accroissement de la Productivité peut-être accompagné d'une augmentation du volume de l'emploi», σελ. 390.

VI. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

19. Εισαγωγικά.

Εἰς τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιστήμην ὑφίσταται πρόβλημα Θεωρητικὸν καὶ πρόβλημα πολιτικῆς τῆς κατανομῆς τοῦ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος εἰσοδήματος εἰς τοὺς τρεῖς συντελεστάς τῆς Παραγωγῆς τὴν Ὁργάνωσιν, τὴν Ἐργασίαν καὶ τὸ Κεφάλαιον καὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς κατανομῆς ταύτης ἐπὶ τῆς λειτουργίας τῆς Οἰκονομίας.

Εἰς τὰς ὑποανεπτυγμένας χώρας ὅπου ἐκδηλοῦται ταχεῖα ἀνάπτυξις τῆς οἰκονομίας, τὸ πρόβλημα τῆς κατανομῆς καθίσταται ὀξύτερον, λόγῳ τῆς ταχείας ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος. Ὅθεν τὸ πρόβλημα τοῦτο δι' ἡμᾶς ἔχει ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον, λόγῳ τῆς θέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας καὶ τῆς ἀναμενομένης ταχείας ἀναπτύξεως.

Σπουδαίαν θεωρητικὴν καὶ σπουδαιότεραν πρακτικὴν σημασίαν ἔχει ἐπίσης ὁ τρόπος τῆς κατανομῆς τοῦ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος εἰσοδήματος, διότι ἡ τοιαύτη ἢ τοιαύτη κατανομὴ δύναται νὰ προκαλέσῃ ἐμπλοκάς εἰς τὴν λειτουργίαν, ἐξ οὗ καὶ τὸ πρακτικὸν πρόβλημα τῆς παρεμβάσεως τοῦ Κράτους εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς οἰκονομικῆς ἰσορροπίας.

Ἄς ἐξετάσωμεν λοιπὸν τὴν ἐπίδρασιν τὴν ὁποίαν ἀσκεῖ ἡ ὑψωσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος ἐπὶ τῶν διαφόρων κατηγοριῶν, ἦτοι ἐπὶ τῶν Τιμῶν, τῶν Μισθῶν, τῶν Κερδῶν καὶ τῶν Προσόδων (Κεφαλαίου) (εἰς τὴν ὁποίαν περιλαμβάνεται καὶ ἡ Ἐγγεῖος Πρόσδος).

20. Ἡ Ἐπίδρασις τῆς Ὑψώσεως τῆς Παραγωγικότητος ἐπὶ τῶν Τιμῶν.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ἡ ὑψωσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ τῶν οἰκονομικῶν μονάδων σημαίνει πτώσιν τοῦ Κόστους τῆς Παραγωγῆς, δηλ. τοῦ Κοινωνικοῦ Κόστους ἢ τοῦ κόστους Παραγωγῆς τῆς οἰκονομικῆς μονάδος.

Εἶναι Νόμος τῆς Κοινωνικῆς Οἰκονομίας ὅπου ἐκδηλοῦται πτώσις τοῦ κόστους τῆς Παραγωγῆς ἐπακολουθεῖ καὶ πτώσις τῶν Τιμῶν λόγῳ τοῦ ἐλευθέρου Συναγωνισμοῦ, ἐφ' ὅσον ἰσχύει οὗτος, ἐκτὸς ἐὰν ὑφίστανται μονοπωλειακαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ δὲν ὑπόκεινται εἰς ἀμεσον ἐπίδρασιν τοῦ Συναγωνισμοῦ, ὅτε ἐπιτυγχάνουν νὰ διατηροῦν τὰς Τιμὰς τῶν προϊόντων τῶν ἀμεταβλήτους, μολοντί τὸ κόστος τῆς Παραγωγῆς τῶν ἐλαττοῦται.

Ἡ πτώσις τῶν Τιμῶν λόγῳ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ κόστους τῆς Παραγωγῆς (δηλαδή λόγῳ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος), εἶτε ἐκδηλοῦται εἰς μεμονωμένας ἐπιχειρήσεις, εἶτε εἰς ὀλόκληρον τὴν Ἐθνικὴν

Οικονομίαν, προκαλεῖ γενικωτέραν οικονομικήν εὐεξίαν. Τοῦτο συμβαίνει διότι ἤδη εἰς τὴν Οἰκονομίαν ὑφίσταται μία ποσότης Ἐνεργουῦ Ζητήσεως, ἡ δὲ ἀξία τῶν προσφερομένων ἀγαθῶν, λόγῳ τῆς πτώσεως τῶν Τιμῶν, εἶναι μικροτέρα τῆς Ἐνεργουῦ Ζητήσεως.

Τὰ φαινόμενον ὁμῶς τοῦτο δὲν γίνεται πάντοτε ἐκδηλον εἰς τὴν πραγματικότητα. Παραδείγματος χάριν καθ' ὅλην τὴν τελευταίαν πεντηκονταετίαν μολονότι ἡ στάθμη τῆς Παραγωγικότητος εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Εὐρώπης ὑψώθη σημαντικῶς, ἐν τούτοις δὲν εἶχομεν συγχρόνως καὶ πτώσιν τῶν Τιμῶν, ἐκτός τῆς πτώσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Κυκλικῶν Κυμάνσεων.

Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι συγχρόνως ἄλλοι παράγοντες ἐπιδροῦν ὑψωτικῶς ἐπὶ τῶν Τιμῶν ἐξουδετεροῦν καὶ καλύπτουν τὴν πτωτικὴν ἐπίδρασιν ἐπ' αὐτῶν τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος.

Προσεκτικωτέρα ὁμῶς παρατήρησις, οὐχὶ ἐπὶ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιπέδου τῶν Τιμῶν, ἀλλὰ ἐπὶ τῶν ἀτομικῶν Τιμῶν διαφόρων προϊόντων μᾶς πείθει ὅτι ὄρισμένα ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐπέτυχον ἢ ἐπιτυχάνουν ὑψωσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος τῶν ρίπτουν τὰς Τιμὰς τῶν προϊόντων τῶν.

Τοῦτο ἦτο περισσότερον ἐκδηλον καθ' ὅλον τὸν 19ον αἰῶνα εἰς τὴν Εὐρώπην ὅτε δὲν εἶχον ἐκδηλωθῆ ἀκόμη οἱ ὑψωτικοὶ παράγοντες ἐπὶ τῶν Τιμῶν ¹¹.

21. Ἡ Κατανομή τοῦ Εἰσοδήματος τοῦ δημιουργουμένου ἐκ τῆς Ὑψώσεως τῆς Στάθμης τῆς Παραγωγικότητος,

Εἰς τὴν παροῦσαν παράγραφον θὰ ἐξετάσωμεν τὴν λειτουργίαν τῆς κατανομῆς τοῦ εἰσοδήματος ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος εἰς τοὺς συντελεστὰς τῆς Παραγωγῆς, δηλαδή τὴν Ὀργάνωσιν, τὴν Ἐργασίαν καὶ τὸ Κεφάλαιον (εἰς τὸ ὁποῖον περιλαμβάνεται καὶ τὸ Ἔδαφος).

Διὰ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος, εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς ἐλαττώσεως τῶν Κοινωνικῶν Δαπανῶν (τοῦ Κοινωνικοῦ Κόστους) εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ κόστους μιᾶς οικονομικῆς μονάδος, ἐν σχέσει πρὸς ὄρισμένην ποσότητα παραγομένων ἀγαθῶν, δημιουργεῖται Εἰσόδημα.

Ἐρωτᾶται ἤδη, τὸ οὕτω δημιουργούμενον εἰσόδημα ποῖος ἐκ τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς τὸ ἀπολαμβάνει; Ἐὰν δὲ κατανέμεται, πῶς γίνεται ἡ κατανομή μεταξύ τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς;

Ἡ κατανομή τοῦ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης

11. John Dunlop, «Income Employment and Public Policy», in the essays in Honor of Alvin Hansen N.Y. 1948, «The benefits of higher productivity have been shared since the nineteenth century principally by a combination of lower prices (for the innovations) and higher wage and salary rates», p. 343.

τῆς Παραγωγικότητος εἰσοδήματος ἀκολουθεῖ τὸν Νόμον τῆς Κατανομῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος. Ἡ κατανομή ὁμως αὕτη γίνεται διὰ δευτερογενοῦς καὶ τριτογενοῦς ἐπιδράσεως, διότι ἀμέσως τὸ δημιουργούμενον εἰσόδημα περιέρχεται εἰς τὸν συντελεστὴν Ὁργάνωσιν, ὑπὸ τὴν μορφήν αὐξήσεως τῶν Κερδῶν.

Μετὰ τὴν πρώτην ταύτην κατανομήν ἐπακολουθοῦν εἰς τὸν οἰκονομικὸν μηχανισμόν ἀντιδράσεις καὶ κοινωνικαὶ διεκδικήσεις, αἱ ὅποια ἀποκαθιστοῦν τὴν ἰσορροπίαν μεταξὺ τῶν τριῶν κατηγοριῶν, τῶν Κερδῶν, τῶν Μισθῶν καὶ τῶν Προσόδων.

Εἰς Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν, κανονικῶς λειτουργοῦσαν, ἡ αὐξήσις τῶν Κερδῶν ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς Παραγωγικότητος, δὲν δημιουργεῖ καμμίαν ἀνωμαλίαν, διότι ἀμέσως τὰ Κέρδη μεταβάλλονται ἢ εἰς Κατανάλωσιν ἢ εἰς Ἐπενδύσεις. Εἰς Οἰκονομίαν ὁμως ὅπως ἡ Ἑλληνική, ὅπου ἡ λειτουργία τῶν Ἐπενδύσεων πάντοτε καθυστερεῖ, ἂν δὲν κατευθύνεται πρὸς τὸν στεῖρον χῶρον τῆς ἀδρανείας, ἡ ὑψώσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος δύναται νὰ προκαλέσῃ ἀνωμαλίαν καὶ συστολὴν τῆς Παραγωγῆς.

Κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον τῆς οἰκονομικῆς μας ἀναπτύξεως, ὅτε προκαλεῖται συγχρόνως καὶ ὑψώσις τῆς Παραγωγικότητος, ὡς καὶ αὐξήσις Κερδῶν ἐξ αὐτῆς, πρέπει νὰ δίδεται ἰδιαίτερα προσοχὴ μήπως ἡ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς Παραγωγικότητος αὐξήσις τῶν Κερδῶν, προκαλέσῃ ἀνωμαλίαν καὶ συστολὴν τῆς Παραγωγῆς καὶ ἀντὶ καλοῦ προκαλέσῃ κακὸν εἰς τὴν οἰκονομικὴν μας ἀνάπτυξιν.

Ἄλλὰ καὶ ὅταν ἡ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς Παραγωγικότητος αὐξήσις τῶν Κερδῶν δὲν προκαλῇ ἀνωμαλίαν, διότι συγχρόνως διατίθενται εἰς Κατανάλωσιν ἢ εἰς Ἐπενδύσεις καὶ τότε προκαλοῦνται ἀντιδράσεις εἰς τὸν οἰκονομικὸν μηχανισμόν, αἱ ὅποια δευτερογενῶς καὶ τριτογενῶς προκαλοῦν ἀνακατανομήν τοῦ δημιουργουμένου εἰσοδήματος εἰς τοὺς Μισθοὺς, τὰς Προσόδους καὶ ἐκ νέου εἰς τὰ Κέρδη.

Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν εἴχομεν τεραστίαν ὑψώσιν τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος καὶ τριπλασιασμόν σχεδὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος. Ἡ κοινωνικὴ κατανομή τοῦ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς Παραγωγικότητος εἰσοδήματος ἠκολούθησε σταθερὰν πορείαν, ἦτοι :

α) Οἱ Μισθοὶ (καὶ τὰ ἡμερομίσθια) εἰς τὴν κατανομήν τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος ἐκινήθησαν ἀπὸ 46.4%/1929 εἰς 50.5%/1952. Ἡ καταπληκτικὴ αὕτη σταθερότης εἰς τὴν συμμετοχὴν τῶν Μισθῶν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Εἰσόδημα ἀποκαλύπτει ὅτι ἡ ὑψώσις τῆς Παραγωγικότητος καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς δημιουργούμενον εἰσόδημα κατανέμεται κατὰ ὠρισμένην νομοτέλειαν. Ἡ σταθερότης αὕτη τοῦ Εἰσοδήματος τῶν Μισθῶν ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ἐθνικὸν

Εισόδημα έπιτυγχάνεται ἤ δια πτώσεως τῶν Τιμῶν ἢ δι' αὐξήσεως τῶν Μισθῶν (τῶν συνολικῶν ἢ τῶν ἀτομικῶν).

β) Ἡ αὐτὴ σταθερότης παρατηρήθη εἰς τὴν συμμετοχὴν τῶν Κερδῶν εἰς τὸ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς Παραγωγικότητος εισόδημα, τὰ ὅποια ἐκινήθησαν ἀπὸ 14.8% τὸ 1929 εἰς 13.4% τὸ 1952.

Δηλαδή εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας ὅπου ἐπικρατεῖ ἀπολύτως ὁ ἐλεύθερος οἰκονομικὸς συναγωνισμὸς καὶ ὁ ἐλεύθερος συνδικαλισμὸς τὸ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος δημιουργούμενον εισόδημα, τὸ ὅποιον ἀρχικῶς περιέρχεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, τελικῶς ἀνακατανέμεται εἰς τοὺς Μισθοὺς ἢ εἰς πῶσιν Τιμῶν¹².

Προξενεῖ ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν ἡ σημαντικὴ πτώσις τοῦ ποσοστοῦ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἑγγείου Προσόδου εἰς τὸ ἐκ τῆς Παραγωγικότητος εισόδημα, ἡ ὁποία ἀπὸ 16.8% τὸ 1929 κατῆλθεν εἰς 7.6% τὸ 1952 ἐπὶ τοῦ ὅλου Ἑθνικοῦ Εἰσοδήματος.

Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ κοινωνικὸς συντελεστὴς τῆς Ἑγγείου Προσόδου (δηλαδή οἱ ἰδιοκτῆται τοῦ Ἐδάφους ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν ἔννοιαν), εἰς τὸν συναγωνισμὸν διὰ τὸν σφετερισμὸν τοῦ εισοδήματος καὶ τοῦ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς Παραγωγικότητος εισοδήματος, δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ κρατήσῃ μεγαλύτερον ποσοστὸν ἐκ τῆς κατανομῆς ἐκ λόγων οἰκονομικῶν, ἢ ἀνάπτυξις τῶν ὁποίων ἐξέρχεται τῶν πλαισίων τῆς παρούσης μελέτης.

22. Πρόβλεψις ἐπὶ τῆς Κατανομῆς τοῦ ἐκ τῆς Αὐξήσεως τῆς Παραγωγικότητος Εἰσοδήματος τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας.

Θὰ ἠδύνατο κανεῖς νὰ παραδεχθῆ τὴν ἀποψιν ὅτι καὶ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Οἰκονομίαν θὰ ἰσχύσει ὁ Νόμος τῆς Κατανομῆς ὅπως καὶ εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω. Ὑπάρχουν ὅμως ὠρισμένα ἰδιάζουσαι συνθήκαι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Οἰκονομίαν, αἱ ὅποια παρεμποδίζουν καὶ θὰ παρεμποδίζουν, ἐφ' ὅσον ἐπικρατοῦν, τὴν ἰσχὴν τοῦ ἀνωτέρω Νόμου.

Αἱ ἰδιάζουσαι συνθήκαι τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας, ἀπὸ ἀπόψεως κατανομῆς εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

α) Αἱ μονοπωλιακαὶ συνθήκαι αἱ ὅποια δημιουργοῦνται ἐξ αἰτίας τῶν ἐπιβεβλημένων τελωνειακῶν δασμῶν καὶ αἱ ὅποια προκαλοῦν εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις ὑψηλὰ κέρδη.

Ἡ σταθερότης ἢ ἡ αὐξήσις τῶν τελωνειακῶν δασμῶν καὶ συγχρόνως ἡ ὑψώσις τῆς Παραγωγικότητος τῶν ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων προκαλεῖ αὐξήσιν τῶν Κερδῶν, τὰ ὅποια δὲν δύνανται κατὰ φυσιολογικὸν τρόπον νὰ ἀνα-

12. J. Dunlop, op. cit. p. 343 «Under a perfect competition system these excess profits are eliminated in the long run as the gains of productivity are passed in the form of wage in creases and price declines».

κατανεμηθῶν εἰς τοὺς δύο ἄλλους συντελεστὰς τῆς Παραγωγῆς, λόγω ἀκριβῶς τῆς μονοπωλιακῆς θέσεως τῶν σχετικῶν ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων.

β) Λόγω τῆς ἐνδογενοῦς τάσεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας δι' αὐξησιν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιπέδου τῶν Τιμῶν. Πτῶσις τῶν Τιμῶν συνεπεία ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος εἶναι ἀπίθανος διὰ τὴν Ἑλληνικὴν οἰκονομίαν. Ὡστε δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ ἔχωμεν αὐτόματον πτῶσιν τῶν Τιμῶν οὔτε αὐξησιν τῶν πραγματικῶν Μισθῶν συνεπεία τῆς πιθανῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος. Διότι ἡ τάσις τῆς ὑψώσεως τοῦ Γενικοῦ Ἐπιπέδου τῶν Τιμῶν εἶναι ἰσχυροτέρα τῆς συντελουμένης ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος. Λόγω τῆς ὑποαναπτύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας καὶ τῆς ἐπικρατούσης Ὑποαπασχολήσεως καὶ τῆς Ἀνεργίας εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ Τιμάρηθμος θὰ ὑψώνεται ἕως ὅτου ἐπιτευχθῆ ἡ Πλήρης Ἀπασχόλησις. Κατὰ συνέπειαν ἡ πιθανὴ πτῶσις τῶν Τιμῶν καὶ ἡ αὐξησις τῶν Πραγματικῶν Μισθῶν ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος θὰ ἐξουδετερωθῶν ἀπὸ τὴν ὑψωσιν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιπέδου τῶν Τιμῶν. Ἄρα τὰ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς Παραγωγικότητος μελλοντικὸν εἰσόδημα θὰ περιέρχεται εἰς τὰ Κέρδη.

γ) Τρίτη ἰδιάζουσα συνθήκη τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας εἶναι ἡ ἀδράνεια περὶ τὴν ἐκτέλεσιν Ἐπενδύσεων Παγίου Παραγωγικοῦ Κεφαλαίου ἢ καὶ ἡ ἀποφυγὴ τῶν ἰδιωτῶν περὶ τὴν ἀνάληψιν σοβαρῶν παραγωγικῶν ἔργων. Ἡ ἔλλειψις ἐπαρκοῦς Συναλλάγματος ἐνισχύει τὴν τάσιν ταύτην.

Ἡ βραδύτης ἢ καὶ ἡ προσωρινὴ ἀναστολὴ καὶ ἡ ἀποφυγὴ ἐκτελέσεως Ἐπενδύσεων Παγίου Παραγωγικοῦ Κεφαλαίου, ἡ ὑψωτικὴ τάσις τοῦ Γενικοῦ Ἐπιπέδου τῶν Τιμῶν καὶ ἡ μονοπωλιακὴ θέσις ὠρισμένων εἰσαγωγικῶν ἐπιχειρήσεων, ὑπαγορεύουν τάσιν αὐξήσεως τῶν Κερδῶν κατὰ τὴν κατανομὴν τοῦ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος εἰσοδήματος καί, κατ' ἀναλογίαν τάσιν μειώσεως τῆς συμμετοχῆς τῶν Μισθῶν καὶ τῶν Προσόδων τοῦ Κεφαλαίου.

Ἡ τάσις αὕτη τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας θὰ ἐξακολουθήσει ἕως ὅτου ἐπιτευχθῆ ἡ Πλήρης Ἀπασχόλησις. Μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ σταθεροποίησις τοῦ Γενικοῦ Ἐπιπέδου τῶν Τιμῶν, ἐὰν δὲ ἐπιτευχθῆ καὶ ἡ κανονικὴ λειτουργία τῆς Οἰκονομίας ἀπὸ ἀπόψεως Ἐπενδύσεων, τότε ἡ κοινωρικὴ κατανομὴ τοῦ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος εἰσοδήματος θὰ ἀκολουθῆ

«ΑΡΧΕΙΟΝ» Δ. Ε. Καλιποπούκη, Τόμ. 41ος (1961), Τεύχ. Γ' 5

τὸν Νόμον τῆς Κατανομῆς τοῦ Εἰσοδήματος τὸν ἰσχύοντα εἰς ἐκάστην χώραν.

Ἔως οὗτος δὲμος ἐπιτευχθῆ ἡ Πλήρης Ἀπασχόλησις ἡ τάσις τῆς ἀνισομεροῦς κατανομῆς τοῦ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος εἰσοδήματος ἐπιβάλλει ἀντιμετώπισιν κρατικῆς παρεμβάσεως διὰ τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τῆς οἰκονομίας καὶ διὰ λόγους Κοινωνικῆς Δικαιοσύνης.

Γενικῶς ἔχει διαπιστωθῆ ὅτι ἐπὶ μακρὰν περίοδον τὸ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος εἰσόδημα κατενεμήθη εἰς ἐλάττωσιν τῶν Τιμῶν καὶ εἰς ἀξῆσιν τῶν πραγματικῶν Μισθῶν.

Ἡ ἀξῆσις τῶν Μισθῶν ἀκολουθεῖ τὴν ὑψωσιν τῆς Παραγωγικότητος, συγχρόνως δὲμος συνοδεύεται ἀπὸ ἀξῆσιν τῆς Ἀπασχολήσεως καὶ ἀξῆσιν τῆς Παραγωγῆς ¹³.

13. J. Dunlop, op. cit. p. 360.